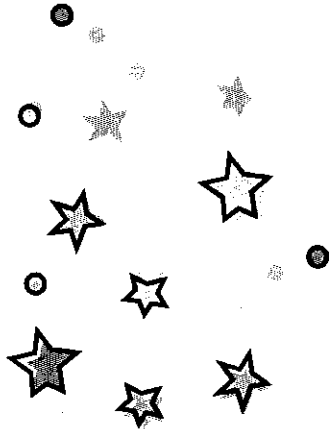

בית און-עג ציון

"על כבוד אבותך

וזרמב אמת

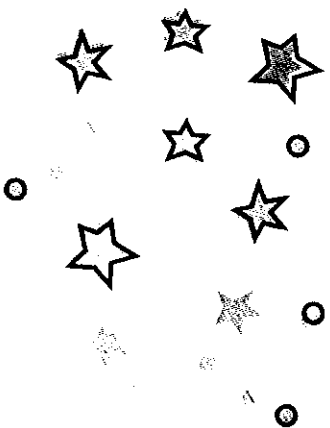
את זרעך

ככוכבי השמים

זכמול אשר

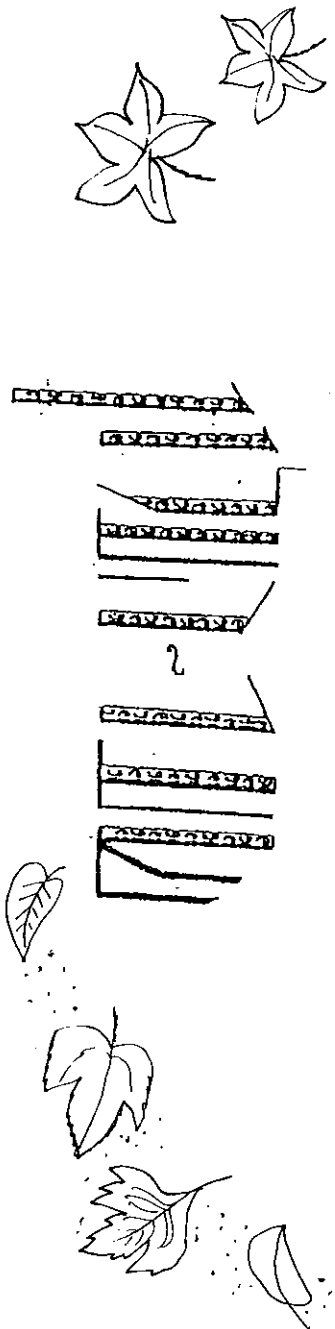
על שפת הים..."

(פרשת השבוע
"ויקרא" כ"ב, י"ז)

מר-תשנ"ו

הזימים ימי חשוון. מתקוות התפוח בדבש, החמרים והרימונים כמעט ותשכחה והשגרה שבה לחיינו. שנת הלילמודים האקדמית שנפתחה כסדרה השיכה למסלול מסודר גם את אחרוני הנהגים מחופשה ממושכת, והכול מטף ועד בוגר חוזר אל התלם של לימודים ועבודה.

גם החשיכה המקדימה לרדת האוויר שהצטלל והתקרר, מסבירים את המרקנות הדשאים והכוכב וההתבססות לכרת פנימה.

תקופת החגים היטיבה עם קהילת ניר עציון והשכיחה לזמן מה מחלוקות וכעסים. אין כימי חג לטוהר את הלב ולהאיר פנים ובסופו של קיץ מיוזע ושטות נזקקנו לכך. פסק זמן זה ניכר גם בדפי "בניר" הנכחי הדל במאמרים בעלי גווני מקומי פולמוסי.

עלון חדש חשוון הוא רציני ומהורהר ורובו עוסק בזיכרון. אף שהשאיפה היא ש"בניר" יהיה אקטואלי ומתחדש, אנו נותנים בו מקום נרחב גם לפרקי זיכרונות ולאירועים מן העבר.

לא תמיד מומלץ המכתב לאחר ההזדמא לכך בפרשת השבוע "ירא", כאשר אשת לוט שלא צייתה לציווי האלוהי "אל תביט אחרך..." קפאה בתנוחה זו לנצח. מי שדריצה, יוכל להיאחז בדמות נציב המלח לו הפכה, כאזהרה כנגד התאבנות העמדה והמחשבה ולמצוא לה קשר גם אלינו המקצועים במקום אחד זה זמן ארוך. אחרים ידגישו את הצורך ללמוד היטב את העבר כי היא הבסיס לבניית ההווה אשר יהיה בעצמו עברו של העתיד. כדברי הפעל שם טוב: "בזכירה סוד הגאולה".

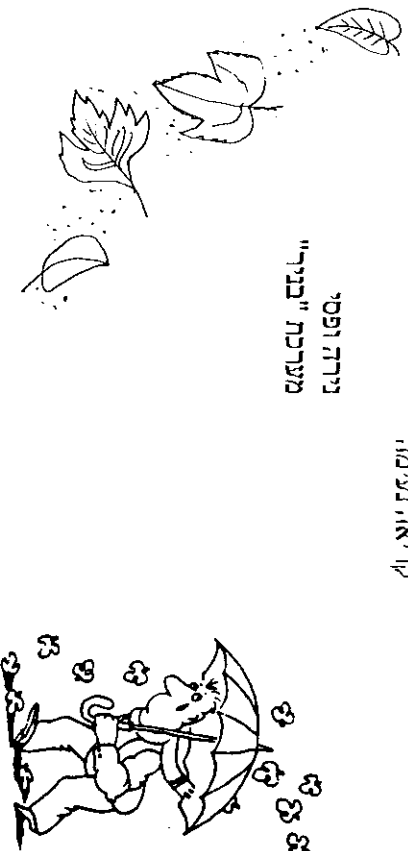
כך או כך, העלון שלפנינו רצוף זיכרונות: מהם קשרים באירעי שטלטל את העולם כולו ליליל הכדולה" שהיווה פתיחה לשואת יהודי אירופה, שבימים אלה מציינים לו 70 שנה. ויש זיכרונות הנוגעים לפרט כהספדים לחברתנו תלמה רחוברג ז"ל שגנפטה כראש השנה והכרים שנאמרו באזכרת הנשמות הכללית שאנו מקיימים מירי שנה.

וישנם אירועים שנצרכו בזיכרון המשותף של כולנו, כאותו חג סוכות של פורענות שחווינו כקהילה לפני וישנן שנים בשנת תשנ"ט. ראשית, בבשורה מרה על נפילתו של בנו מנחם פרידמן הי"ד בלבנון בהגנה על הארץ ואחריתו במחלמה כנגד אש משתתללת שאיימה להחריב את ביתנו.

נקווה שגשפכיל ונפלכל את מעשינו וכתבונה ובריגרושות ברמה הפרטית והציבורית ונדע לייצר זיכרונות טובים לעתיד לבוא.

קריאה נעימה

נירה ופסי
מערכת "בניר"

תלמה רוזנברג ז"ל נפטרה א' תשרי א' דראש השנה תשס"ט

ג' תשרי תשס"ט

הספד לתלמה רוזנברג ז"ל

הרב רנן לוביץ

עמדנו שלשום בתקיעות שופר של ראש השנה בעת שקיבלנו את הבשורה המרה על הלקח מעימנו חברתנו תלמה. תקענו תקיעה, ואחריה שכרים ומרועה ושוב תקיעה תקענו קול פשוט וישר שמציין את המצב הפשוט והישר של האדם, לפני הוא ממחיל להסתבך בסיבוכי החיים, כמ"ש במשלי: "א-לוהים עשה את האדם ישר". אחר כך באו השברים והתרעה – קולות האנחה והיללה המסמלים את הסיבוכים והמשברים שמתערבים בחיינו. אחריהם מגיעה התקיעה האחרונה המסמלת את מצבו של האדם לאחר שעבר את הסיבוכים והמשברים.

כאלה היו חיייה של תלמה שעזבה אותנו ביום הדן. היא נולדה כבת בכורה למשפחה יהודית פשוטה וטובה בלונדון, ואפשר שכל חייה יכלו לעבור עליה בפשטות וכלי כל תקלה בשלוה ברישית. אולם בספר החיים שלה נכתב אחרת. כבר בהיותה ילדה בת 9 פרצה מלחמת העולם השנייה, הגרמנים הפציצו בבלין אינטנסיבי את לונדון, וההורים שרצו לשמור על חי' ילדיהם שלחו אותם לכפר מהוץ ללונדון. שם החלה תלמה לגלות את יכולתה כאמה קטנה לאחיה הצעירים ממנה. כשתמה המלחמה ויהודי בריטניה חזרו לחיות את חייהם השקטים, היא לא שקטה, ובחרה מצמצמה ומיוחדתה לעלות לארץ ישראל. כנערה צעירה בת שבע עשרה עזבה תלמה את בית הוריה, וכלי שיודו לה תומכים ומסייעים שמה פעמיים לארץ.

היא ידעה כברור מה היא רוצה: לחיות חיי תורה ועבודה בקיבוץ דתי בארץ. כך הגיעה תלמה לקיבוץ סעד, שם פגשה בחברנו שמעון ז"ל שלהם כאותה עת ב"הגבר" בחזית הדרום. כסעד הם הקימו את ביתם, אולם דבר אחד הציק לתלמה, היא רצתה לגדל את ילדיה בעצמה, ולא למסורם לבית ילדים. כך לאחר שנוולד הבן הכבוד אברהם, עקרו תלמה ושמעון מקיבוץ סעד ועברו צפונה אלינו לניר עציון.

תלמה השתלכה בעבודה במטבח של בית ההארחה, אולם כראש מעייניה כמשהו נעוריה היה גידול הילדים. מסירותה למען הילדים הייתה תמיד דבר ראשון במעלה. את חמילשתם גידלה בבית קטן, אבל נמנה להם אהבה גדולה. הצניעות והסתפקות במועט היו להם חוקם של תלמה ושמעון, והם ניכרים היטב בבית עד היום. מעולם לא ביקשה לעצמה מותרות ותפנוקים.

עם מה שהיה, הצליחה להעניק תשומת לב למתן ארחות מסודרות לילדיה דבר יום ביומו, דאגה שיקפידו על שיעורי הבית, וטיפלה בהם כאם אהבת. האכפתיות של תלמה מבני ביתה הייתה גדולה תמיד, גם כאשר נאלצה להתמודד עם הקולשי הבריאותי הגדול שהתקף אותה לפני שנים רבות.

גם בשנים בהם הייתה ספוגה בביתה, בלי מגע פיזי מרובה עם הילדים ובני ביתם, הייתה לתלמה אהבה עזה לכל בני המשפחה. היא התעניינה בכלם, והיה חשוב לה להתעדכן במעשיו של כל אחד מהם. נפלה בחלקי ההדמנות לפגוש את תלמה אחת לשבוע באותו יום קבוע, יום שלישי בצהריים במשרה תקופה ארוכה, וכל שבווע חלקה אחי את שמתותיה על כל דבר טוב שאירע למי מהצאצאים, ואת צערה על כל בעיה שהתעוררה. במנהגה זה המשיכה גם בשנים המאוחרות יותר, כאשר פתחה את ביתה ואפשרה לי לבקר אצלה לעיתים מוזמנות.

תלמה הקפידה באופן מיוחד על השנים כל השנים על מנת צדקה. היא הייתה הראשונה להגיע אלי לפני פורים כדי למסור מתנות לאביונים, בתחילת חודש ניסן היתה מתייצבת ראשונה לפני כולם למסור לי צדקה לקמחא דפסחא, וכך שוב לקראת חגי תשרי. למעטפה בה אספתי את הכסף לצדקה הייתי קורא ביני לבין עצמי: המעטפה של תלמה, שכן המיד הייתה זו היא שנתנה את השטרות הראשונים.

בימי הרחמים והסליחות אנו מזכירים לעצמנו שצדקה היא מהדברים העיקריים שמעבירים את רוע הגזירה. במקרה של תלמה הצדקה שלך כבר מכינה אותך אל סא הכבוד. בגמרא (כא במרא י, א): "דרש רבי יוחנן גדול למלך - ספק מקבלין אותו הימנע, ספק אין מקבלין אותו הימנע, [ואם תמצא לומר מביא דורון גדול למלך - ספק רואה פני המלך, ספק אינו רואה פני המלך; והקדוש ברוך הוא אינו כן, אדם מקבילים אותו ממנו] - ספק רואה פני המלך, ספק אינו רואה פני המלך; והקדוש ברוך הוא אינו כן, אדם נותן פרוטה לעני - זוכה ומקבל פני שכינה, שנאמר: (תהלים י"ז) "אני כצדק אחזה פניך אשבעה בהקיא תמונתך".

הנכונות לתת צדקה והאהבה לילדים, שני דברים שאפיינו אותך תלמה נפגשים בדבריו של רבי יהושע בן לוי שאמר: "כל הרגיל לעשות צדקה - זוכה הוי"ו לז בנינים בעלי חכמה..." (כא במרא דף ט עמוד ב).

ואכן זכמה תלמה לגדל דור ישרים יבורך שהולך בדרך החורה והעבודה ומגשים את משאת נפשה מנעוריה.

עוד אמרו חכמנו על העמידה בדין שיש משמעות רבה לייסורים. רבי אלעזר בן עזריה ורבי מתיא בן חרש מגיעים למסקנה שייסורים ממרקים ומיטה מכפרת. בימי המשוכה הללו אחרי שידעה את טעמם הזמר של ייסורים ממרקים, הרבה מאוד מירדקים בייסורים, הגיעה המיתה המכפרת. אנו סמוכים וכסוחים שתהיי מליצת יושר על משפחתך ועל כולנו.

תמצ"ה

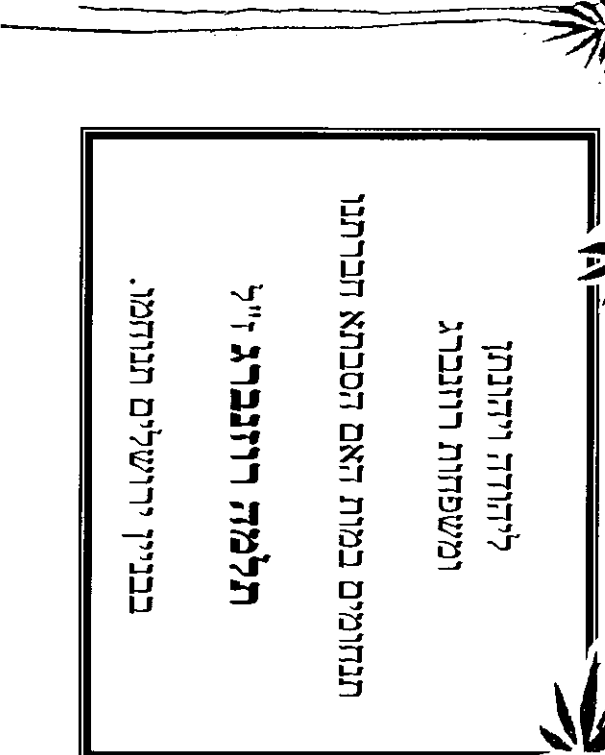
ליהודה ויהונתן

ומשפחות רוזנברג

תנחומים במות האם הסבתא חברתנו

תלמה רוזנברג ז"ל

בבניין ירושלים תנוחמו.

ikak

יהודה רוזנברג

אמא אשר כמעט ולא סיפרה על עצמה. אשר רק בשבעה, גילינו כי לא ברור לנו מה היה שמה, או לפחות לא ברור לנו כיצד כותבים את שמה.

אמא שידענו כי עלתה לארץ ישראל לבדה, לקיבוץ סעד. אך מתי זה קרה? לא שמענו ממנה מעולם. אך לאחר בדיקת המסמכים שמצאנו בביתה, גילינו כי ב 1950 עלתה אמא להכשרה בקיבוץ סעד. לאחר כשנה חזרה למשפחתה באנגליה, ובשנת 1956 עלתה לבדה לקיבוץ סעד.

שם פגשה אמא באבא ז"ל, התחננו, והחליטו כי את הילדים שלהם הם יגדלו בעצמם. הילדים שלהם לא יגדלו בבית הילדים!

לגדל ילדים, זו לא משימה קלה. אך את המשימה הזו אמא הכירה עוד בהיותה ילדה. כאשר הגרמנים הקתופו את לונדון, החליטו הוריה לשלוח אותה עם אחיה הצעירים לכפרים מחוץ ללונדון. ושם בתוך משפחות נוצריות, מצאה את עצמה כאמא צעירה.

הרעיון לחיות בתוך משפחה נוצרית, לא היה מקובל עליה, והיא דרשה לחזור הביתה, למרות הסכנה. כי סכנה רחנתית – הייתה קשה מסכנה ביטחונית. אמא בעיקר עסקה בגידול הילדים וכמשק הבית, ואבא בעבודה, ובחניוך כך נולדנו כולנו בניו עציין. אמא בעיקר עסקה בגידול הילדים ובמשק הבית, ואבא בעבודה, ובחניוך הילדים.

אמא התמידה בכל אשר עשתה, לחיוב ולשלילה. בחרה להביא ילדים לעולם, גם מול ביקורת קשה מצד גורמים במשק. העדיפה את עבודות הבית, על פני קריירה, (למרות שרק בשבעה גילינו כי הייתה לה הסמכה להנהלת חשבונות). בהקופה בה הייתה חולה, ולאיש היה אסור לבקר אותה בביתה. המשיכה בצורות החיים שלה, גם אם הדבר סיכן ממשית את בריאותה.

לא אשכח את הלילה בו לא הבנתי למה אמא לא התקשרה בשעה הקבועה. ונאשתי לבייתה, ושמעתי את המים במקלחת. קראתי לה, ולא הייתה תשובה. צעקתי, והיא ענתה שהכל בסדר. כאשר חזרתי על שאלתי על מצבה, היא אמרה שלא הכל בסדר, אבל שלא אנכס הביתה, והיא חסתדר לכך. החלטתי להיכנס, ומצאתי אותה שוכבת על הרצפת המקלחת, כאשר המים הקרים מכים בה בלי הפסק (המים החמים מזמן כבר נגמרו), אך היא לא מסוגלת לקום מהרצפה.

גם במצב כזה – היא רצתה לשמור על צורת חייה, בלי לחתך במאומה. לקחת את אמא לבית החולים, והרופאים הבחירו לי כי סביר ואמא לא תזכה לראות עוד את אור הברק. אך אמא החליטה לחיות, והיא חזרה לשנים יפות בחייה. ביתה נפתח בפני כולם. דייזי המטפלת טיפלה בה במסירות. אמא כאילו ביקשה להשלים את כל מה שלא ביקרנו אותה כמשיך כל שנות מחלתה, וביקשה עוד ועוד ביקורים. גם כרמל הבא לשנות כוס קולה, היווה שימחה לסבתא. "כרמל בא אלי, ושאל אותי מה נשמעתי".

אמא שלטה בחייה גם בתקופה האחרונה. היא הרגילה אותנו כי גם אם קוראים לנו להיפרד, כי אולי שעותיה האחרונות, לאחר מספר ימים היא חוזרת הביתה... אמא ידעה כי במשפחתה ישנה רשימה של אירועים שמחים, אשר אם היא לא תאמר למלאך המוות "לך לך", יתפכו האירועים לעצובים, כי הם היו בתוך השבעה או השלושים. אמא לא הייתה מוכנה "להרוס" לנו את השמחות. את חתונת מיכאל, וחתונת יעל נבדיה. היא חיכתה לאחיה שיחתן את נכדתו, ויחגוג את בר מצוות נכדו.

לא! הדבר לא היה קל! הסבל שאותו שילמה כדי לעזור לנו, היה בלתי יחואר. לראות אמא הנלהמת כמא על כל נשימה ונשימה. שאינה מסוגלת לשחמת וכמעט לא לאכול, כאשר השתייה גורמת לה לשיעול קשה הנובע מחיירות הנוזלים לריאותיה. אמא שאפילו לשבת ישר כבר לא הייתה מסוגלת, אשר כל גופה רק כואב וחואב, ממשיכה לחיות – כנמד כל הסיכויים הרפואיים.

אך כאשר תמו המסיבות, בעיצומו של יום החין, זרקת אמא את הגוף החואב, נתנה לגפשה דדור מהסבל והייסורים, במטרה לעלות למרומים.

אך לוי הזכר היה קשה, הרי איך זה הזמן הנכון מבחינתה? הרי עדי לקבורה, לא תזכה לעלות אל מתחת לסא הכבוד? הרי רק בצום גדליה נזכר לקבורה, ולשחרר את הנפש לעלות כשערה השמימימה? מה יהיה עם אמא עד לקבורה? בכל תפילותי בראש השנה, מהרגע שקיבלתי את ההודעה, התפללתי לדבר אחד: "ו' אלוקים, רחם על נפש הצדקת הממורקת בייסורים, הבא נשמתה כבר בראש השנה אלך, ואל תשארה בין שמים לארץ". אינני יודע מה קרה בשמים לאמא היקרה, אך ביום השני חשתי כי תפילתי נתקבלה. אמא זכתה להיות יחד עם צבא מעלה ובעלה והוריה ביום הדין.

אמא אהובה, יכולת העמידה הכל כך חזקה, הצילה את 4 השמחות שהיו בתקופה הקצרה האחרונה. את עמדת במשימה, ונתת לנו אותם במתנה.

אמא תודה על הכל, על כל מה שנתת לנו בכל החיים.

נחתי בשלום יחד עם הורייך ואבא, מגיע לך מנוחה נכונה תחת כנפי השמינה.

יהי זכרך ברוך!

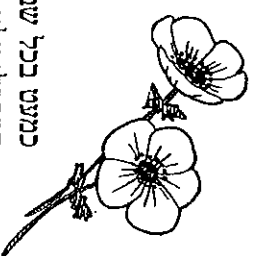
בבך האוהב

יהודה.

על סבתא שזכרתי לא זכרתי

עמיתך

כמעט בכל שבעה לומדים זכרים חדשים, לומדים על האדם שהכרנו זכרים נוספים, איך אנשים אחרים הסתבלו עלינו, איך הוא היה במסגרות חברה אחרות, סיפורים מהעבר, עובדות חדשות. אבל השבעה הזאת הייתה משהו מיוחד. אני מעלה כאן את המחשבות שלי אבל אני משער שהם שייכות לחלק גדול מהדור שלנו- הנכדים. בשבעה הזאת גיליתי אדם חדש, סבתא חדשה. כולנו עמדנו מתפלאים, מהסיפור שסיפר דוד יוסף בלווייה,איך בזכות הסבתא שלי, החולה, הנתבאה אל הכלים, המוני ילדים אוכלים אוכל כשר עד עצם היום הזה. דוד יוסף הוסיף וסיפר במהלך השבעה עוד ועוד סיפורים, סיפורים שאני מוכרח להצטער ולהתחרות שלא העליתי על דעתי שיסופר על סבתא. איך היא סתבה אותו בידיים בסכיבות שני קילומטרים חזרה מברי"ח אחרי שהרגל שלי נפצעה, איך היא עבדה אחרי שריאה את הלימודים וכפתעתה גמורה היא הבאה את כל השכר להורים.

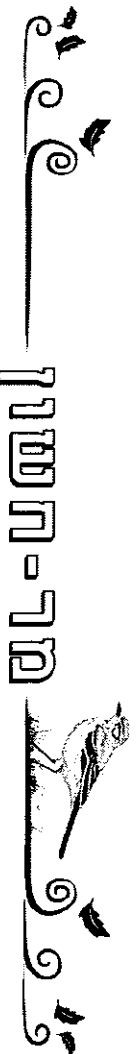
"ביקשו לאסוף תמונות של סבתא מהאלבומים בבית בשביל השבעה" המשפט הזה נאמר וכיצע כבית אך נראה כמעט מגוחך אחרי שנופגשנו עם כמות התמונות שהיו אצל סבתא בבית, תמונות שבכל הביקורים בשנים האחרונות לא העליתי על דעתי שהן קיימות.

מצאתו כבויים של סבתא אוצרות, ערמות מכתבים שנאספו בקפידה במהלך השנים, מכתבים שחזרתי דרכם להווי המשפחתי בשנים עברו.

"כמעט לא זכרתי את סבתא". שמעתי את המשפט הזה מכמה נכדים, שומע ומזדהה, מצטער על מה שהפסדנו שלא באשמת אף אחד. מתנתם ממה שיצא לי כן להכיר בסבתא בשנים האחרונות כימי שישני ושבתות שהייתי בביית. האכפתיות, האכפתיות והתאגה לכל אחד מהמשפחה, איך היא דאגה לאלון שהוא הוציא רישיון על טרקטור, היא תמיד דאגה לכל פרט ופרט במשפחה ורצתה לדעת בוודאות מה כל אחד מהמשפחה עושה עכשיו, שהיא בסדר, חוזרת שוב ושוב על הפרטים לזוהא שהיא לא מבולבלת. "אני לא אהבתי את המנהג שנגברים הולכים למקווה ביום שיש, זה עושה הרבה עבודה ליהודה". אמרה, מאז אני הולך למקווה עם צביטה בלב...

הפטרות זה שלב כואב. יגידו הכואב ביותר, אבל אני מרגישי את הכאב על מה שהיה לפני זה, על הייסורים ועל סבתא שהזכרתי לא זכרתי.

בלע המוות לנצח, ומחה ה' דמעה מעל כל פנים. תהא נשמת צרורה בצרור החיים.

זכרי רבת שרה

אמא יקרתי

את יודעת שאני לא רגילה לעמוד לפני קהל כל כך גדול ולדבר, אבל כבר לפני שנה זמן רב ובטחתי לעצמי שאם אצליח, אני אדבר בהלוויה של. לצערי, הזמן הזה הגיע.

אמא, אנשים רבים בקהל לא הכירו אותך כמעט, או ככלל לא, ולכן כל כך חשוב לי לספר עלייך.

כבר בילדותך, כאשר הייתה מלחמת העולם השנייה, קיבלת אחריית על אחייך הקטנים, ויצאת איתם מלונדון לפרברים, כדי שלא תיפגעו בהפצצות. בגיל 17 החלטת שאח לא מוכנה שילדייך יולדו בארץ נכר - בעלה. החלטת לעלות לארץ ישראל, לעזוב את ארצך ומשפחתך, ולהגיע לכך לארץ ישראל.

בארץ הגעת לקיבוץ סעד, שם למדת כואלפן ושוכנעת בבית הילדים.

כאשר התחתנת עם אבא, והיית ברחיץ, החלטת שאח בנד שיוולד, לא תשמי בבית הילדים. חיפשתם מקום מגורים חדש, והגעתם לגי'ר עציץ. כאן היית רוב שנות חיך. כאן ילדת את המשת ילדייך, וכאן נולדו נכדייך.

אמא, העלייה לארץ ואהבת ארץ ישראל היו חוקים בנפשיך, חננת אותנו ללא מילים. כל מה שניקנו ממך, היה בחינוך עקיף לחלוטין.

גם את אהבת התורה למדנו ממך. אני זוכרת שבימים בהם היית מטופלת בילדים קטנים, הקפדת על תפילות. אני זוכרת את תפילת השחרית שלך, תפילה מקוצרת, אך אותה התפללת בכל יום.

גם בשבתות ישבת וקראת את פרישת השבוע. בתקופה בה ישבת בבית ולא יצאת, התעקשת שיהודיה או עמיתי יבואו ויקריאו לך את פרישת השבוע.

אמא, לימדת אותנו בדרך עקיפה גם הסתפקות כמועט. לא ביקשת לעצמך כלום בשולם הזה. לא צברת תכשיטים או תפצים מזיזותים. כל מה שקנית היה רק לצורך גדול. מצד שני, בכל יום הולדת של הנכדים הקפדת לתת להם מתנה או כסף, בכדי שנקנה אנו להם מתנה.

אמא יקרה, סבלת הרבה מאוד בחיך, אך כוח החיים שלך היה חזק מהסבל. נתת לנו לשמוח בחתונת מיכאל ודוריית ובחתונת יעל ושמציעה. גם כאשר כמעט נפרדנו לפני ראש השנה, פודתי שלא נוכל לשבת שבועה, אך גם לזה דאגת, ונתת לנו לעכור את החג, ורק היום לרחייל לשבת שבועה.

אמא, הקמת עם אבא משפחה גדולה. זכית לבנים, נכדים ונינים, כולם הולכים בדרך ה', אהבתי הארץ, אהבתי התורה ואהבתי האדם.

אמא, סליחה ומחילה אם בקשיי החיים פגענו בך, או שלא היינו מספיק רגישים. היי לנו למליצת יושר. נמשיך ללכת בדרךך.

תחי נשמחך צרורה בצדור החיים.

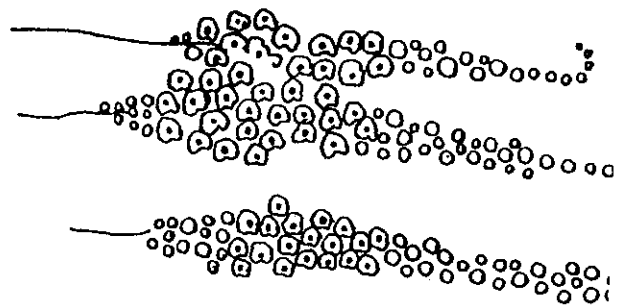

מר - תשנ"ז

לְאֵלֵינוּ

מרדכי צבי רסל ז"ל - ל"ג תשרי תשמ"ז
 שלום בירנבאום ז"ל - א' דר"ח חשוון תשי"א
 שמואל אילני ז"ל - ל' חשוון תשל"ח
 שושנה דובדבן ז"ל - כ' חשוון תשל"ז
 חיים רפאל גרשום מיכאלי ז"ל - ד' חשוון תשמ"ז
 דוד שלמה פלבינק ז"ל - כ"ו חשוון תשס"ב

פרחי חצב קטנים
 חקייץ תם. האם
 חולד ונעלם!
 פרחי חצב קטנים
 פורצים לראות עולם.
 וְאָז: פָּרוּם עֵבִים
 שטים כבר לאטם
 פרחי חצב קטנים
 הגיעו בעתם!
 פרחי חצב קטנים
 יוצאים לגבעולם -
 עם סתו חדש צצים
 ששים לראות עולם!
 חיה גילאור

מר - חשוון

האזכרה השנתית של משק ניר עציון – דברים שנאמרו ע"י אלעד בן דרור

יום הכיפורים הוא יום של חשבון נפש של היחיד ושל החברה. מעמד האזכרה הכללית שאנו עורכים כאן, ערב יום הכיפורים, קשור לחשבון הנפש של החברה – של קהילת ניר עציון. קשור לחוב המוסרי שאנו חבים לשוכני בית הקברות שלנו. קשור לקרובנו וידידנו שהיו חלק מחיינו – חלק מחוויותינו ועתה הם שוכני עפר ואנחנו נותרנו עם זכרם, ועם מורשתם. מעמד האזכרה הכללית קשור גם לחשבון הנפש של היחיד שעמד ביום כיפור. המעמד המקום מציינים עבורנו – דע מאין באת ולאן אתה הולך.

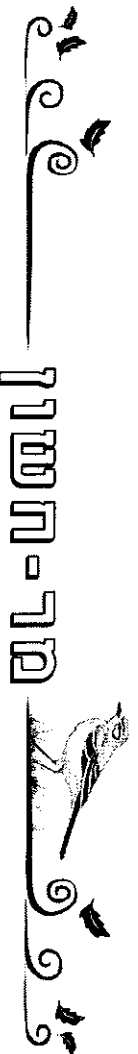
השנה חוגגנו עם מדינת ישראל 60 שנה לעצמאות. עסקנו בתכנים שקופלו בתקומת המדינה. בפלא הגדול של שיבת ציון וקיבוץ נדחי ישראל, ובהתגשמות החזון של הקמת מדינה יהודית ריבונית, לאחר 2000 שנות גלות. העלנו על נס את הפיתוח המהיר של מדינת ישראל, את הרווחה החיסיית ואת בנייתה – יש מאין – של חברה חדשה – החברה הישראלית.

משק ניר עציון הוא בבואתה של מדינה ישראל וסיפור תקומתה. הקמתה של ניר עציון שזורה בסערות הקרב של מלחמת העצמאות ובתנועת העלייה והתעפלה. שרידי קרבות הגבורה העקובים מדם, מהרי גוש עציון שילבו ידיום עם ניצול שואה. אשכנזים וספרדים עולים חדשים וותקים התמקמו על רכס הכרמל הירוק ויכלו לאתג הטבע ולשלב קשיים אחרים. נקודת ההתיישבות שעלתה על הקרקע בתנאים קשים הפכה אט אט ליישוב פורח ומבוסס. הפצעים שנשאנו עמוס דור המייסדים הגליון, ולדים באו לעולם, והקהילה חייה חיי שיתוף וראתה ברכה בעמלה. השנים שחלפו הכחו גם במדינת ישראל וגם במשק ניר עציון את תחושת ההישג ועמעמו את זוחרה של ההצלחה.

ההצלחה של ניר עציון אינה רק ההצלחה הפיסית של הקמת יישוב, אלא, ואולי בראש ובראשונה ההצלחה בהקמתה ושימורה של קהילה דתית-ציונית. שלא כמו רוב המושבים והקיבוצים החדשים שהקפידו לבנות את עצמם במסגרת של גוש התיישבות דתי, ניר עציון בשל הנסיבות חלאת שגרתיות שהיו כרוכות בהקמתה, קמה כישוב דתי בודד במרחב הישובי של חוף הכרמל. למרות הבודד הרוחני והתרבותי, ניר עציון עמדה במבחן זה בכבוד.

ניר עציון הוא סיפורה התוסס והחי של מדינת ישראל ובית הקברות שלה הוא סיפורה הזדמם. אנשים שנפטרו בשיבה טובה וגם כאלו שחייחם נקטעו באיבם. חללי צה"ל שמסרו את נפשם במלחמות ישראל ובהגנה על גבולה, וגם קורבנות טרור ותאונות דרכים. חורים וקרובי משפחה שביכרו להיטמן כאן, וגם כאלו שקיימו את חייחם בחי"ל אך כמותם רצו להקבר בארץ הקודש. על חלק מהמצבות, אם לא על רובן, מונצחים גם קרובי משפחה שנספו בשואה. הם לא חובאו לקבר ישראל אך שמם נחקק על אדמתה. אוסף דומם של מצבות מספר חן את סיפורה של ניר עציון והן פרק אחד מסיפור חייו של העם היהודי באחת התקופות החשובות בהיסטוריה שלו.

בשנים האחרונות משק ניר עציון נאלץ להיפרד ממספר לא מבוטל של בני דור המייסדים של המשק, וגם בשנה שחלפה, ואפילו בימים האחרונים ממש איבדנו מספר חברים יקרים.

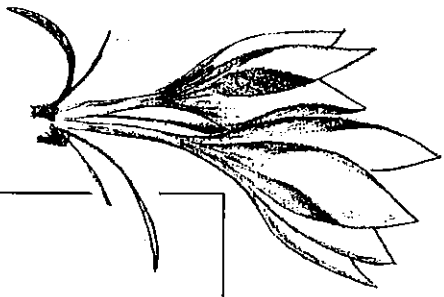
4

- זו דרכו של עולם, - דור חולך ודור בא, אנו מדקלמים, אבל למען האמת התחושה הכנה היא: מועקה. - "חבל על דאבדין ולא משתכחין". כאב אמיתי לא רק של בני המשפחה, אלא של כלל הציבור ואולי דווקא של הצעירים ודור הביניים. החשש שלדמויות שהלכו לא יהיה תחליף בשעור קומתן, ושהלכתן הותירה חלל בנופנו האנושי, שספק אם ניתן יהיה למלאו.

מה המחובבות שלנו, עבור אלו הנחמם כאן מנחת עלולמים? נדמה כי החוב הוא כפול ראשית בזיכרון: בשמירה על כבודם, ובהערכת פועלם. חוב מוסרי מיוחד אנו חבים לחללים הצבאים שנהרגו בדמי נמיהם. ושנית, במסר של המשכיות. בניקה ממורשתם של בוגי נר עציון ושאר אלו שנאספו לבית הקברות והיו עימנו למשפחה אחת. הללו אומרים לנו חיי, בני, והמשיכו את המפעל הזה את מפעל חיינו.

בפרס השנה החדשה נאחז לנו ולכל בית ישראל של שנה טובה וגמר חתימה טובה ויהי רצון שתהא שנה זו, שנה של בריאות ברכה, שימחה ויצירה.

תגזוזים

לעמרם כרן

במות

אימו

עם שאר אבלי ציון וירושלים
תנוחם.

מר-השני

70 שנה ל"ליל הבדולח"

ליל הבדולח

בתיאור וולף

היום בליל התשעה בנובמבר, לפני 70 שנה הל מה שנקרא "ליל הבדולח" בגרמניה וכאוסטרית. הייתי אז ילדה וגרתי בעיר ברסלאו בגרמניה המזרחית, והזכרונות מאז מציפים אותי. בשוזה אני שוזרה מנני הדור הצעיר אינם יודעים על מה מדובר ומה פורש השם "ליל הבדולח" ומה משמעותו. רוצה אני להביא אחדים מזכרונותי מהתקופה ההיא וכן ראיין שנערך לבנימין ז"ל על"י סופרת גרמניה שכתבה ספר על היהודים בעיר "אמדן". למעשה לא תארנו לעצמנו שיכול להיות עוד יותר גרוע, אך המציאות הייתה אחרת.

כבר בתחילת 1933 סומנו כל התוויות הראוה של תנויות יהודיות במגן דוד גדול ובמילה JUDE בצבע לבן.

היו הרכה תנויות יהודיות ועצם הסימון עורר חרדה בלבנו. ב-9 בנובמבר התעוררנו כאמצע הלילה לשמע ניפוץ שמשות של חלונות ראוה של התנויות היהודיות. למחרת, בדרכנו לבית הספר ראינו את כל ההרס. כמובן היו גם ביהה ונגבמת. ראינו גם שבית הכנסת כולע. הייתה מועקה גדולה מאוד בלב. באותו יום הייה מזג אוויר סגרירי וגשם קל ירד, דבר שהסיקה למצב הרוח הרע. ככובן שבאותו יום לא התקיימו לימודים. כאשר אחוזי ואני חזרנו הביתה, אבי כבר לא היה בבית. הוא נלקח על"י הגסטפו. נדע לנו יותר מאוחר שהוא נלקח למחנה רכז "בוכנוולד". נשארנו אמי, אחוזי ואני ולא ידענו דבר על גורל אבי. הוא חזר רק אחרי כחודשיים, לגמרי שכור בנפשו ועם אצבעות רגל"ק קפואות, כי נאלק לעמוד שעות רכות כמחר השלג.

הגרמנים טענו שכל זה הייה ספונטי על"י העם בגלל רצח הפוליטיקאי הגרמני על"י היהודי גרינשפן. אך עובדה שהכינו את כל זה למפרע על"י סימון החלונות וארגון הפרעים. זו הייתה ההתחלה של רדיפת היהודים. גזרות נוספות באו אחרי כן.

והנה הראיין שנערך לבנימין ז"ל על אודות ליל הבדולח ואיך שהייה חוזה אותי:

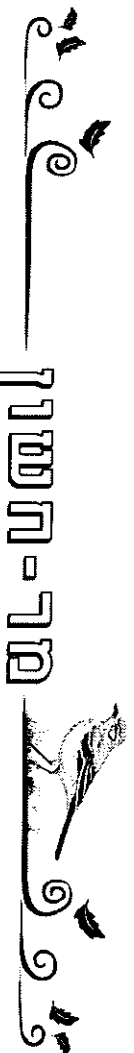
את הלילה בין 9 – 10 בנובמבר 1938 לא אשכח לעולם. לילה זה קבל מאוחר יותר את הכינוי "ליל הבדולח".

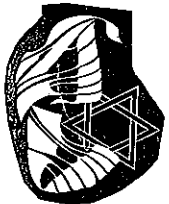
לפתע התעוררנו. רעש ומהומה בחוץ, שבירת חלונות ראוה, דפיקות ומכות חזקות על דלת הכניסה. יריות וצעקות.

היינו לבד בבית, יחד עם אמא. אבי הייה בברלין, שם התקיי"ם באותו הזמן כנס של ראשי הקהילות. כנס חרום כנראה. הגאצים, כמה עשרות פרחים, פראו פינמה וחיפשו תוך קללות אחר אבי, אפילו בבית השימוש חיפשו אבל לא יכלו כמובן למצוא. אז אחד אמר לי: "בוא עמי למרתף, אולי אביר (והוסיף כינוי שמחמת כבוד אבי אני לא רוצה להעלותו על שפתי) מסתתר שם!"

יודתי את המדרגות למרתף ובעקבותי איש במדים חומים ואקדח בידו. עד היום אני מרגיש אקדח זה בעורפי, פחדתי נורא. מרתף. חושך ונאצי המאיים עלי. לבסוף הוא הרשה לי לעלות ומסר למפקדו שלא מצא את אבי. הם התרגזו מאוד, כי היו בטוחים שאבי בבית. כולנו גורשנו החוצה, אמי עם כותנת בלבד, הייה קר מאוד בליל נובמבר זה אבל כולנו רעדנו ולא רק מקור.

לא הרשו לנו להתלבש. הם הובילו אותנו דרך רחובות העיר לבית ספר אחד "Neutorschule". כאן "בילינו" כל הלילה, בחוץ בחצר.

ש: האם הכרת את האנשים שהוציאו אתכם מן הבתים?:

ת: לא הכרתי אף אחד. אולי הם הובאו ממקומות אחרים. הם אף ירו בתוך הדירה, אולם לא עלינו. אבל הם הוציאו את רוגזם בריות על ארון הזכוכית בו היו הכלים הטובים שלנו, בהם השתמשנו רק בחגים או אם היו לנו אורחים בבית.

כאמור הביאו אותנו לבית ספר ההוא וכולנו לבושים רק בפיגמות. בבוקר הופיע קצין נאצי וצעק: "הקשיבו כולכם! כל הגברים ישארו כאן, הנשים והילדים – הבתה!" אח"כ נודע לנו שכל הגברים נשלחו למחנה רכוז.

היה זה אחר לילה של קור ואיומים של הנאצים על הגורל המר שעוד מצפה לנו.

ברור שלא היה יכול להעלות על הדעת מה עוד צופן בתוכו העתיד.

חזרנו הביתה, אמי אחותי ואחי הקטן. כאן מצאנו תווה ובוהו. הדירה פרוצה, דלתות שבורות, חלונות ראוות מנופצים, שברי זכוכית בכל מקום.

דודי, אח של אבא, שהיה גר אצלנו (הוא היה רווק) סיפר לנו כעבור זמן, שהרביצו לו קשות באותו הלילה, אח"כ הביילו אותו לחנות הקונדיטוריה שלנו ופקדו עליו: "בוא הנה חזיר יהודי, עמוד כאן ותשתין על העונות!". מרוב פחד והלם הוא לא הצליח אבל, בצורה זו צילמו אותו לצרכי התעמולה שלהם.

ש: אומרים, כי כל הנאצים האלה היו שיכורים.

ת: יתכן, כי זאת אישרו גם עדי ראייה רבים. באותו הזמן עוד האמינו, כי אנשים נורמליים בעלי תרבות, אינם מסוגלים לבצע מעשים כאלה. כעבור שנים הכל נעשה כמובן גרוע הרבה יותר.

חזרנו כאמור הביתה. אמי הייתה לבד איתנו, הילדים, ולא ידענו מה לעשות. הדירה הייתה לא רק הפוכה, אלא במצב שכל אחד מן הרחוב יכול היה להכנס באין מפריע. היה קודם כל צריך לדאוג שיבוא איזה בעל מלאכה וישים קרשים במקום חלונות הראווה והדלתות. אני לא יודע הזיום, אך אמא השיגה את הדבר, כעבור כמה שעות באו אנשים ודפקו קרשים.

בערב פשטה שמועה, שעברה מבית לבית, כי בלילה שיבוא יציתו את כל בתי היהודים, כפי שעשו בלילה שעבר לבית הכנסת. לא יתנו לאיש לצאת וכולם ישרפו חיים. לימים נודע כי השמועה הופצה בדוון, כדי להגביר את הפחד בין הנשים והילדים שנשארו כאמור ללא אבות.

ש: ברצוני לשאול שאלה מאוד קונקרטיית. האם באמת הובלתם לאותו בית ספר ורק פיגמא או כותנת לילה לגופכם? האם בלבד הזה עמדתם בחוץ כל הלילה? הרי היה זה חורף, בחודש נובמבר!

ת: כן, אי אפשר בכלל לתאר דבר כזה. למזלנו לא ירד עדיין שלג ולפעמים התירו לנו לשבת אבל השייבה רק הגבירה את תחושת הקור.

ש: האם לא נתנו למשפחות שהות להתלבש?

ת: לא. רק מעטים הצליחו לשים מהר איזה לבוש על גופם, אבל רובם גורשו החוצה בחיפזון ללא בגדים חמים.

ש: האם הרביצו לכם?

ת: לאמי ולנו לא הרביצו, אבל אחרים קבלו מכות ושרי יהודים אף נרצחו.

מר - השני

אחרי שהסתדרנו קצת בבית, הסתגרנו כולנו בחדר אחד. בלילה רעדנו מפיחד הן בגלל השמועות שהופצו והן בגלל שאבי וגם אחי יוסף, שלמד בעיר אחרת, לא חזרו. והנה בתוצת נשמעו דפיקות, אבי ואחי הגיעו. הם נפגשו באקראי ברכבת.

כפי שסיפר אבי אחר כך, הסתיר הוא את פניו משך כל שעות הנסיעה בעיתון, שמא יכירוהו. הם גם לא ירדו בתחנת הרכבת באמדת מחשש של ביקורת המסטפו בתחנה של העיר, ואז היו אוסרים את אבי (דבר שהוחס אח"כ כנכון). הם נסעו עד לתחנה הבאה של כפר קטן, והלכו ברגל את כל הדרך הארוכה בלילה עד שהגיעו הביתה, מבלי שההרגישו בהם. למחרת עמד אבא בפני בעיה גדולה: האם להתייצב במשטרה או לא? כל הגברים כבר נשלחו למחנה ריכוז. אבי אמר לעצמו: "אם אחייעב ישלחו גם אותי, ואם לא אלך, ימצאו אותי ואז יהיה גורלי גרוע עוד יותר."

למחרת הוא הלך לתחנת המשטרה ליד הדלפט. היה שם קצין משטרה, איש ס.ס. או אחד מן המסטפו (אינני זוכר היום מה אבא סיפר לנו אח"כ). אמרו לו שם: "תסתלק מהר מכאן לבייתך. עבור חזיר יהודי אחד אנחנו לא שולחים רכבת מיוחדת!"

ואבא חזר לביתו.
הוא דאג לכל המשפחות שנשארו ללא הגברים. המאפיה כבר לא פעלה, אבל היה תמיד עסוק וטרוד. הוא הלך מבית לבית, ממשפחה למשפחה וניסה לעזור ככל האפשר. הקהילה באמדת מסונפת למרכז היהודי בברמן. למנהל שם קראו מרקוריך. הם היו בקשרים כל הזמן ואיכשהו השיג אבא כספים כדי לעזור למשפחות. בתור ילד לא הבנתי בדיוק כל הקשור בעניינים האלה. אני רק זוכר שהם היו תמיד בדרך או בישיבות כדי לעזור.

יום אחד חזרו אחדים מן הגברים. כולם היו בלי שערות, רזים וחיוורים. ביניהם גם הרב בלום. הרב היה בעינינו כסמל הקדושה. תמיד רחשנו לא הערצה, הערכה וכבוד. היה בעל דמות יפה ומכובדת ואד, לפתע ראינו איש אחר, ללא זקן וקרח לגמרי. הדעדענו מאוד.

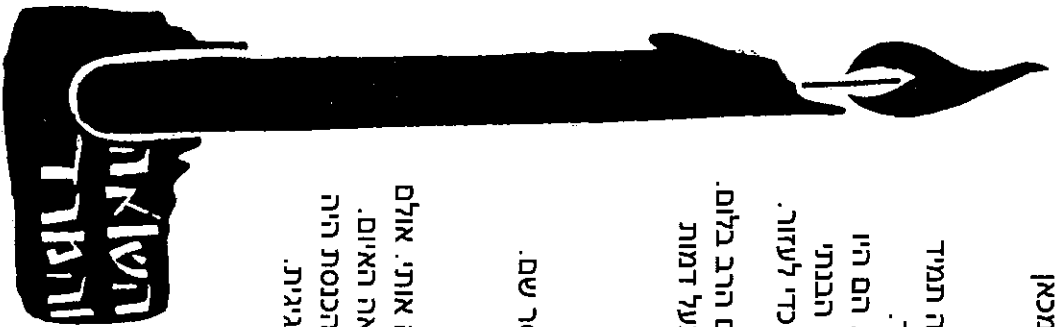
ש: האם הרב בלום היה בליל הבדולח באמדת?

ת: הוא היה יחד עם אבי בברלין. כאמור אבי חזר לאמדת, הוא כנראה נשאר ונאסר שם.

ש: האם עברת אח"כ ליל בית הכנסת?

ת: כן, עברתי שם, כמה ימים לאחר השריפה. חברי מאיר ון דר ולדה (יערי) ליווה אותי. אולם לא יכולתי להסתכל. אולי הסתכלתי קצת, אבל אינני מסוגל היום לתאר את המראה האיום. לא יכולנו להעלות על הדעת שיציאתו מקום קדוש, אם בית כנסת אם כנסיה. בית הכנסת היה יפה כל כך. התפללנו שם מדי שבת ושירתי במקהלה. התפילה היתה תמיד כה חגיגית.

בית הכנסת היווה חלק חשוב בילדותי.
כן, אני יודע בבטחה – לא הבטתי לשם..

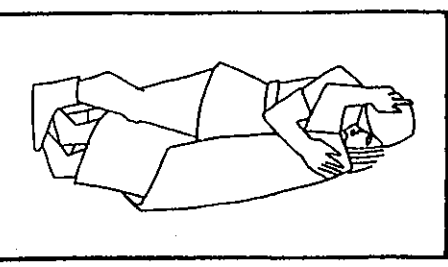

10 שנים לזפילתו של מגן פרידמן הי"ד

דברי אמר טויד באזכרה

It's 10 years Magen and the past 10 years were just yesterday... And your dreams stopped in time...but those were earthly dreams. Where are your dreams now Magen? Do you have dreams or is your being wrapped up totally in ma'asim tovim? Or are you learning with Tzadikim throwing out a joke or two? Or are you close to ke'sei hakavod? Or did you make gilgul nishamo? So many questions but only silence in return...

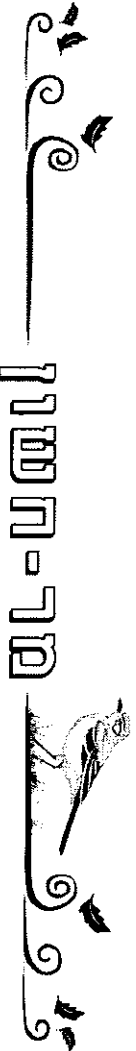
There are so many people here, coming to remember you, as you had crossed their lives in one way or another. Friends from birth, friends from school and soldiers becoming fast friends not knowing that you were soon not to be of this earth. But friendships like that do not disappear even in death. You left a mark on many and you have not been forgotten.

The Hevrah and the soldiers have all gone on to other things - higher education, graduation, jobs of all sorts, here and in Chul - some married and already raising families, Baruch HaShem, and as it should be. And somehow, we all keep in touch, through you Magen.

Magen, I can't say it has been easy these past ten years, but there have been many wonderful ma'asim in our lives that have touched our hearts with notzatsim that lift us above the Ka'vim. Melissa & Sagi and their two wonderful little boys - Itamar Magen and Eitan Avraham, and hopefully many more to come; Shi and his vision to finish University, may HaShem give him strength and direction to fulfill this dream. But the greatest ma'ta'nah of all was the Emuna that You, HaShem instilled in our hearts, lifting us up to greater heights of belief. Growing closer to You each and every day. One can only wonder how one cannot believe. All it takes is letting HaShem in - opening your heart. HaShem has given us great strength these past ten years, and I pray that He will continue to be there by our side. May HaShem open the hearts of those that can't, those that won't and those that do not know how.

I have one request of you Ribbono Shel Olam - that no Mother - ever, ever again hear that terrifying knock at her door.
Mom

דברי תאחות מליסא

10 שנים עברו... לפני שנתיים עמדתי כאן ואמרת: 8 שנים עברו... עכשיו אני צריכה להגיד "10 שנים עברו..."

אבל אני לא יודעת מה להגיד, מה יש להגיד אחרי 10 שנים?
אני כבר חושבת על זה הרבה זמן... מה אני אני?
10 שנים זה הזמן זמן... ומה אני אני בעוד 10 שנים?
10 שנים זה חיים שלמים.

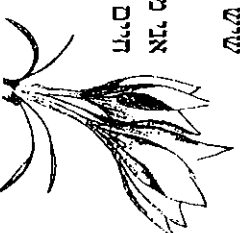
וכך אני מגדירה את זה – החיים שלפני והחיים שאחרי.
אני מנסה להוכר אהורה בדכרים וכל זיכרון מלורה בשאלה – זה היה לפני או אחר? לפעמים זה מתבלבל.

לפעמים ההרגשה שהוא בסביבה מאוד חזקה ואז הכל מתבלבל.
מה נשאר להגיד?

הכל! שאני עדיין מתגעגעת, שזה עדיין כואב,
שיש לי זכרים חדשים בחיים שהוא לא שותף בהם, אנשים חדשים במשפחה שהוא לא יכיר.

אני מסתכלת בתמונות שלך ומנסה לחשוב – "אני מכירה אותך? אני עוד זוכרת? זה נראה כל כך רחוק, חיים אחרים לגמרי ומצד שני כל כך קרוב עד כאב."

אם אלוהים/אפרים סידון

אם אלוהים אוהב אותם צעירים, צעירים
למראשותיו,
שירד להמבון בהם פה-
שלא ייקח אותם אליו.
אם אלוהים רוצה להתבשר מיופיים
ונעוריהם,
שלא יחסוף אותם לשמיים-
שישמור כאן
עליהם.

למה הוא מקנה באישונו הפשוט?
למה הוא מתנכל ליומנו הפשוט?
למה כל כך דחוף לו,
לראות אותם מתימים?
יש לו הרי את כל הסבלנות,
את כל הזמן, את כל השתיים,
יש לו את כל העידנים, את כל הנצח,
את כל העונות.
ולנו יש כל כך מעט זמן,
איתם להנות.

כמה שונים טובות,
תקופה קצרה כל כך.
עם הבן, עם הילד,
עם החבר, עם האת.
זמן קצוב, זמן שאול, זמן אוזל,
זמן שעוד מעט קט יחלוף.
וגם כן הזמן הקצר הזה,
הוא עוד מעט לחסוף.
לקחת בחזק יד
וללא בושה ממש.
לגזל בראג אדו,
את כבשת הריש.

אם אלוהים אוהב אותם צעירים
צעירים,
לצד ניסא הכבוד,
אז שידע שגם אמתו אוהבים אותם,
מאוד.
אני לא יודע כמה-
אנ לבטח לא פחות.
והוא הרי כבר קינץ סניבו אלפים
ורבבות.
מכל פינה, מכל רחוב, מכל ישוב.
מכל חצר,
לו יש המון צעירים-
ולנו אחד, או שניים,
לא יותר.

אם אלוהים אוהב אותם צעירים ויפים,
אז מתפללים ומבקשים מנבדו,
שישמור עליהם מקורו-
אבל כראג, לא ממש לצידו.

מגן

קובי ליאון

זאת בין הפעמים החדידות שאני מתמודד עם כתיבה אליך ועליך, זאת משימה מאד לא פשוטה עבורי, אני בטוח שאתה מכיז כמה זה קשה לי רגשית ואתה מכיז אותי שאני לא הטיפוס הכותב יומנים ומכתבים רגשניים. אבל בכל הכנות ועם כל הרצון הטוב, זאת מטלה מאד בבדה עלי, והרבה יותר קל לדבר אליך בזמן הורה.

אני יושב וכותב ומנסה להגיד לך מה עבר ועובר עלי מהפעם האחרונה שדברנו. אני זוכר את הפעם האחרונה שנפגשנו, אני הייתי בכית ובאת באת לספר לי בהתרגשות על הכניסה הראשונה שלך ללכנו, לאחר כל האימונים. אני כרגיל הסתכלתי עליך ואמרתי "כשבייל מה אתה צריך את כל השטויות האלה...?" אבל תדע לך שאני הערצתי ועדיין מעריץ אותך על כל הדרך שעשית כדי להגיע למקום אליו רצית להגיע והצלחת!

לפני כשבוע השתתפתי במסע אופניים לגיוס תרומות עבור ארגון נפי צה"ל, במסע רכבו תורמים נכבדים מקנדה. באחד הימים שותחתי עם אחד מהם וניסיתי להביז מהיכן נובע הרצון שלהם לתרום לדבר שכל כך רחוק מהם. סיפרתי לו גם עליך, על איד שהתקשתה ללכת לקרבי כנגד כל אפשרויות השרות הקלות והנחות שהוצבו בפניך ולא ויתרת עד אשר הגעת לקודקו בה רצית להיות. על הנדישות והאופי העקשן שלך שילמת מחיר כבד מאוד, כולנו שילמנו... ואז פתאום הבנתי מדוע הם באים לכאן כל כך מרחוק ותרומים, בדיוק בשביל זה.

אתה, מגן, הדוגמה המדהימה שלי להמחיש מהי מסירות נפש למען האחר על כל מה שנובע מכך, מהי אהבת הזולת, מהי חכרות אמת ומהי דבקות במטרה. מגן, חייד הינם דוגמה אשר גורמת לאנשים להעריך את מתנת חייהם, דוגמה שכוח.

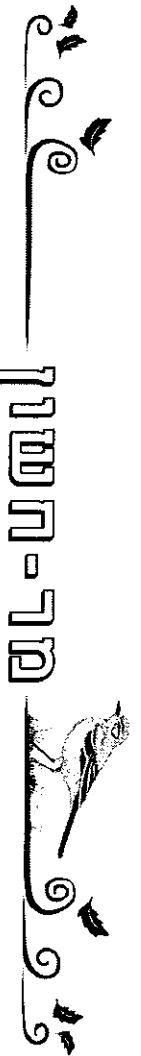
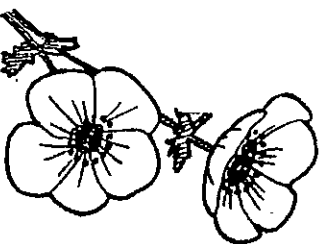
גורמת לאנשים, שאנו לא מכירים, לבוא ולהת מעצמם בשביל האחר.

אלה הם הערכים שאני רוצה להחזיל לילדי.
מגן, אתה יודע שאתה כוכב גדול בסיפורי הילדות שלי שאני מספר לרדעי לפני השינה. כן, אתה חלק גדול מהכוכבים שלי בילדות. אולי אני נשמע כמו זקן אבל אתה בעיקר מודל שמלווה אותי עד היום ולאורו אני רוצה שילדי יתחזכו ויקבלו ערכים של כבוד הזולת, אהבת הארץ, מסירות, חכרות, כוח רצון ודבקות באמונה בעצמך. זה אתה.

כבר 10 שנים חלפו להו ואנחנו, החברה, כל אחד בחייו הוא העולם הקטן שבנה לעצמו, נשואים, עם/בלי ילדים, ספורטאים, דתיים/או שלא, בארץ/בחו"ל, עירוניים/משכבקים, כולנו שונים ומשתנים עם השנים אבל לכלנו יש עולם משותף של חוויות ילדות שאף אחד לא יקח מאנחנו, חוויות שאתה שותף מרכזי בהן. חוויות שלעולם לא נשכח.

ושותף, מגן, שאתה עדיין איתנו בכל נקודה ונקודה בחיינו וכשמחזותינו נשותף אותך תמיד.
מגן, היית החלק החשוב בחבריה שלנו ונשארת באותו מקום חשוב גם היום. חוליה חזקה שממננט ומאגדת את כל החלקים הקטנים שהתפורו להם בחיים, כל שנה, באותו מקום ובאהבה גדולה בדיוק כמו פעם...
נוכח אותך תמיד מגן.

אוהב ומעריץ - קובי

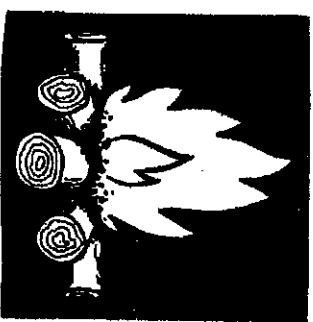

10 שנים לשריפה המזדוּלָה

ניצוצות קטנים מהשריפה הגדולה

הרב חנוך לוביץ

המגיני לניד עציזן כיום, יכול לשגות באשליה שהשריפה הגדולה, אשר השתוללה כאן לפני עשר שנים הייתה אפיזודה חולפת שלא הטביעה חותם לזמן ממושך. מן הסתם היה זה אירוע מעניין בקנה מידה מקומי שהפך את שלות התושבים לימים אחדים. אורח שכזה בודדאי יניח שהטבע חזר להיות כפי שהיה, ואף אנו החיים בו, חזרנו עד מהרה לשגרת חיינו.

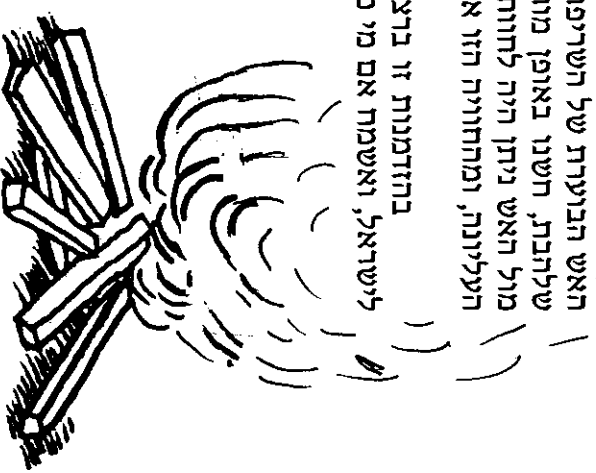
כאשר אנו, שהיינו שם, עומדים לפני אדם כזה, אנו מודגשים שהדיבור נעתק מפינו ואין בפינו מילים. כוצד ניתן לתאר למי שלא היה שם את עוצמת האש, את גובה הלהבות, את השטח העצום שהיא הקיפה ואת הגובה המדהים אליו הגיעה? כיצד אפשר להסביר את עומק החרדה הקיומית שאוחזת בד אל נוכח השריפה, את תחושתו של אדם שביתו עומד לעלות באש על כל תכולתו, שהיישוב אותו הקים, ובו הוא חי ועמל מזה עשרות שנים עומד להפוך למאכלת אש? זו לא יבין זאת, אף אם יהנח מתוך אמפטיה והבנה בנה.

אנו, שהיינו שם באותו יום שמחת תורה, באותו אסרו חג ובשבעות שלאחריהם, יודעים היטב שהנוף לא חזר להיות אותו נוף, ואנחנו לא חזרנו לגמרי להיות אותם אנשים. רישומה של השריפה הגדולה מלפני עשר שנים עודנו ניכר בכל האזור שמסביבנו, ובמידה ידועה גם בתחושות המורכבות שבליבנו.

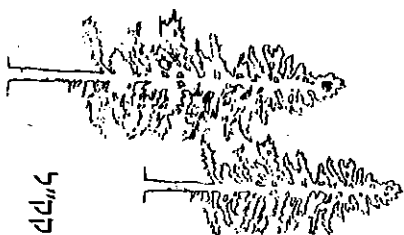
אכן, שפר מזלנו בכך ש"לילה ה' המחו בעצים ובאבנים", ולא היחה כל פגיעה בנפש. עם זאת זיכרון השריפה נכרך בתודעתנו גם עם נפילתו של בנינו היקר מגן פרידמן ז"ל, כאשר ביום בו היא פרצה החלה גם המשפחה לשבת שבעה. אובדן זה של חיים צעירים שנגדעו באיבם, המחיש את ההבדל התהומי בין נזקי נוף, טבע ורכוש לבין אובדן חיי אדם ששום ביטוח, שיקום ופיצוי לא יכולים להשיב ממנו דבר, והכאב לנצח נשאר.

בימים אלה של תחילת החורף אנו חשים עד כמה אנו חלויים בהשגחה העליונה כשמסביבנו הקריטי של המים. בימים ההם הרגשנו עד כמה אנו חלויים בהשגחה העליונה כשמסביבנו האש הבוערת של השריפה הגדולה. בעת אכלה האש את כל סביבתנו, וגם באורנים נפלה שלהבת, חשנו באופן מוחשי במיוחד עד כמה מול איתני הבראה אנו כאזובי הקיר. אל מול האש ניתן היה לחוות באופן העמוק ביותר את חוויית אפסות האדם וחלתו בהשגחה העליונה, ומהחוויה הזו אני מאמין שגשארנו כמה גיצים וניצוצות לכולנו.

בהזדמנות זו ברצוני לחשוף בפני קוראי "בניד" מכתב שכתבתי אל הקרן הקיימת לישראל, ואשמח אם מי מהקוראים הנכבדים יוכל להחכים אותי בעניינים המועלים בו.

ד' השוון תשי"ב
21.10.2001

לכבוד
מר יחיאל לקט
יו"ר דירקטוריון קק"ל
שלום רב,

הנדון: החזרת הירוק לכרמל בעקבות השריפות

בחג שמחת תורה תשנ"ט ולמחרתו היינו עדים לשריפות רבות מימדים שפרצו בהר הכרמל סמוך לישובים ניר עציון ועין הוד. השריפות גרמו נזק עצום לסביבה והמיטו כליה על היערות שבקרבת הישובים הללו, תוך שהן הופכות אוזר ירוק ויפהפה לשטחי שממה קודרים. קק"ל בשיתוף עם עיתון מעריב יצאו מייז לאחר מכן בזריזות מרשימה למבצע איסוף תרומות לשיקום הנזקים שכותרתו הייתה: "להחזיר את הירוק לכרמל". אנו חברי משק ניר עציון נרתמנו למבצע ותרמנו מכספנו הן כגוף שיתופי והן כל יחיד בפני עצמו, כשציפיה גדולה מפעמת בליבנו שאכן ייעשה מאמץ רציני ליישם את סיסמת המבצע הלכה למעשה.

ברם, שנתיים תמימות נקפו מאז, ודומה שמעט מאוד נעשה. נערך אמנם טקס נטיעות מתקשר היטב בט"ו בשבט תשנ"ט למרגלות עין הוד, שנטלו בו חלק שחקני כדורגל וכוכבי ערוץ הילדים, ואנו חושבי הסביבה שנכחנו בו עם ילדינו היינו סמוכים ובטוחים שהוא מהווה סימן לבאות. הסימן נותר מיותר ודבר לא בא. עצים שרופים נכרתו, אך, למיטב ידיעתנו, לא ניטעו מאז עצים חדשים במקומם. קריאת דו"חזות הפעילות של קק"ל לשנים תשנ"ט ותש"ס המתפרסמים בספר שנה בשנה (הוצאת היכל שלמה) מאשרת עובדה זו.

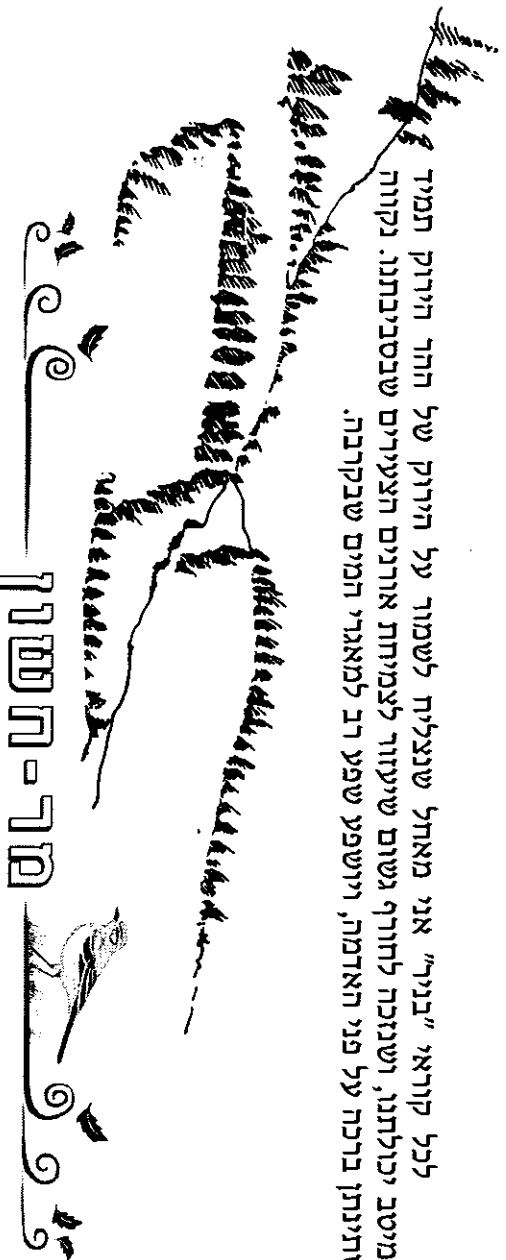
אכן, המדיניות הרשמית של קק"ל גרסה ששיקום היערות יתבצע במידה רבה ע"י התחדשות הטבעית של צמחיית היער. על כך מתבקשות היערות להישאל מספר שאלות:

- 1) האם לשם התחדשות טבעית יש צורך באיסוף של מיליוני שקלים מן הציבור?
- 2) האם הכסף שנאסף כדי "להחזיר את הירוק לכרמל" נוצל למטרות אחרות?
- 3) ההתחדשות הטבעית בוששת לבוא. תרמה לכך גם הבצורת הקשה שפקדה את הארץ בחורף תשנ"ט, אשר הביאה לכך שגרעיני העצים השרופים לא זכו לנבוט ולהתפתח. דומה שבדיקה עתידית של השטח, כפי שכבר עשו כמה מומחים לדבר, תגלה שיש מקום ליחס מעורבות בטיעה יזומה.

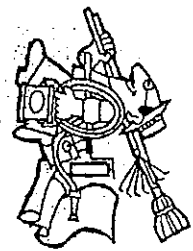
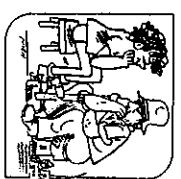
4) עוד בתשנ"ט הודיעה קק"ל על כוונה לנטוע עצי חורש דוגמת אלה ואלון בשטח של כאלף דונם סמוך לעין הוד. מה עלה בגורלה של כוונה טובה זו?
השריפות בכרמל העלו בשעתו גם את הנושא החשוב של מניעת שריפות וכיבויין. גורמים שונים חברו לועדות שישבו על המדוכה והגיעו למסקנה שיש לייצל את הטיפול בשריפות ולהצטייד באמצעים חיוניים נוספים דוגמת מטוסים, מכליות ועוד. גם בעניין זה אנו תוהים: האם יושמו המלצות אלו וכיצד? נעיד שגם בעניין זה היינו עדים לניסוי חד פעמי של מטוס כיבוי שנוערך בנוחות שר הפנים דאז אלי סוויסה, אך הניסוי הוכתר ככישלון, והמשימה הנוכחיה של שיפור אמצעי הכיבוי נותרה בעינה.

כאזרחים שנוי ארצנו נוגע לליבם, וכתושבי הכרמל הכואבים מדי יום את מראה הנוף שהיה מרהיב עין וחרב, נודה לך אם תואיל להשיבנו דבר בעניינים אלה הטורדים את מנוחתנו.

לכל קוראי "בניר" אני מאחל שנצליח לשמור על הירוק של החר הירוק תמיד כמיטב יכולתנו, ושנזכה לחורף גשום שיעזור לצמיחת אורנים הצעירים שנסביבתנו. נקווה שתניתן ברכה על פני האדמה, וישפע שפע רב למארגי המים שבקרבה.

מר - השוון

"מען יצא מתקן" – הישגים בעקבות השריפה

יורם מאיר

אין ברוצני לדבר על השריפה עצמה, על המאמץ המשותף לכיבייה ועל הלקחים שניתן להפיק מהאירוע. להבנתי, היה זה שניי כיוון הרוח שעצר את האש מלהתקדם לתוך המשק וניתן לומר כי בחסדי שמיים נמנעה פגיעה חמורה בהרוב.

אולם, למרות הנזק הכבד שנגרם לישוב כולו ולכית ההארכתה בפרט, ידענו לצנל חלוץ הזדמנויות חד פעמי לשדרוג ולקידום המשק.

יומיים לאחר השריפה הגיע לבקרני לאות הזדהות חבר מקיבוץ קריית ענבים, שגם קיבוצו וכתוכו בית המלון נפגעו בשריפה דומה בעבר. קריית ענבים השוכנת באזור ירושלים נחשבה על ידי הממשלה כאזור פיתוח א' וזמן קצר לאחר השריפה עמדה להטבטל הטבה זו. למרות זאת, ניתנה להם עזרה ממשלתית מיוחדת בעקבות השריפה והאריכו להם את תקופת אזור פיתוח א' לכמה שנים.

לעובדה זו משמעות חשובה ביותר, שכן זירוג אזורי פיתוח קובע את גובה המענק הניתן על ידי משרד התירות עבור השקעות במלון. אזור פיתוח ג', שהיה הזירוג שלנו קודם השריפה היה מזכה אותנו במענק של 12% ואילו אזור פיתוח א' ב-24% מענק.

כששמעתי את דברי אותו חבר, עלה בי הרעיון לפנות למשרדי הממשלה ולבקש שינוי מעמד עבור ניר עציון מאזור פיתוח ג' לאזור פיתוח א' ולקבל מענק מוגדל לשיקום נזקי השריפה.

הרבה גבות התרוממו כשהצעתי את הרעיון והיו חכרים שהגיבו בכיטול וניסו לרפות את ידי כאומרים "אין על מה לדבר... אין סיכוי".

החלטתי לנסות ככל זאת ויצרתי קשר עם יאיר מעיין, תושב גוש עציון, ששימש כעוזר לראש הממשלה דאז בנימיץ נתינו והוא חגגיי וסייע לנו רבות. בהזינוי הוחלט להקים צוות מנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה משה ליאון, שמטרתו לעזור לתושבים שהפגעו מהשריפה הגדולה בכרמל.

במשק הוקם צוות מיוחד ובו נחמיה רסל מרכז המשק ואלי ליאון שטיפל בנושא הביטוח ואנוכי כמנהל בית הארחה וכיחד נפגשנו עם הגורמים הממשלתיים והצלחנו לגייס "לובי" אוהד לטובתנו.

המאמץ עלה יפה. יאיר מעיין שכנע את ועדת המנכ"לים ואת ראש הממשלה עצמו לעזור לנו ולגבש המלצה להעניק לניר עציון מעמד אזור פיתוח א' להשקעות במלון לתקופה של שבע שנים.

בישיבת ממשלה מיוחדת בנושא ניר עציון אושרה ההמלצה שנתנה לנו דחיפה רצינית לפעול בצורה מזרזת.

הצוות שלנו המשיך בינתיים לטפל בקבלת כספי פיצויים מהביטוח. לאחר התייעצות עם שמעון לאופר ממשואות יצחק, שגם המפעל שלהם נשרף, הומלץ להיעזר ביועץ ביטוחי. היועץ שנוסכר למלאכה היה נציגנו מול חברת הביטוח והצליח לחלק סכומי כסף גדולים למלון, לכנתה ולכתי החברים שנגפנו גם הם בשריפה.

ניר עציון קיבלה כתוצאה מכך אויר לנשימה לכמה שנים.

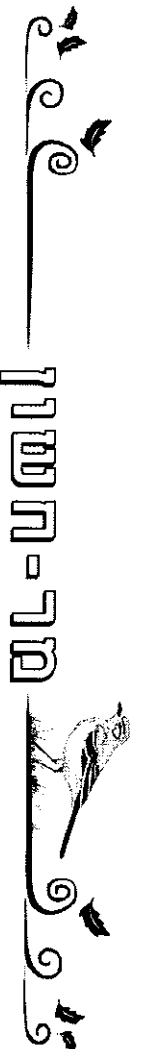
החלטת ממשלת ישראל לסייע לנו בשיקום המלון אפשרה לנו להפוך בית הארחה קטן ומיושן העומד בפני השאלה אם להיות או לחדול, למלון חדש ומפואר.

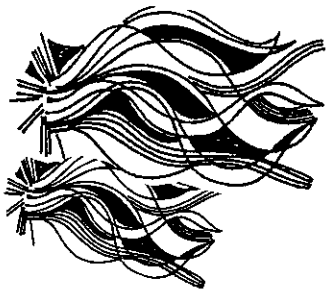
קיימנו אספת חברים במאמץ לשכנע את הציבור להשקיע בבניית מלון חדש. האישור ניתן ויכולנו לצאת לדרך.

בעבודה משותפת ופורייה של יואל רו ושליו חוכנו ונבנה מלון חדש בפרק זמן קצר של שנתיים וחצי.

השריפה הייתה כסוכות 1998 ובפסח 2002 כבר נחנך המלון והיום הוא בין המלונות המובילים לציבור הדתי-חרדי בארץ.

במבט לאחור, אף שחזונית השריפה הייתה קשה, אני חש סיפוק מכך שהצלחנו להפיק ממנה את המרב בבחינת "מען יצא מתקן".

השריפה הגדולה בניר עציון

נכתב ע"י שיר בללמן בת ה-10 (אז)

בבוקר כשמתחמת תורה עשו הקפות קטנות בגלל שמגן פרדמגן ז"ל נהרג, וכל אחד אכל כביתו, לא כמנהגנו לאכול ביחד כל ניר עציון.

בשמתחמת תורה הייתה שריפה גדולה וכיבו אותה. הסתכלתי מהבית של איה ופתאום ראיתי גם להבות קטנות. היה בום גדול ואז, כמו בסרטים, היה פיצוץ כזה, אש ענקית וכולם באו לראות. כל השמים היו אדומים ושחורים והשמים הייתה אדומה.

רצתי הביתה ואמא אמרה לקחת את כל הסירים, הדליים והגניגיות ולמלא במים. מלאנו ושמונו מסביב לבית. התחלנו לארוח אלבומים ואמא אמרה שלא צריך כי השריפה רחוקה. ואז עברה מכונת משטרה עם רמקול והדיינה, שכל התושבים מתבקשים להתפנות מהיישוב לכיוון השער. נעמה ואני כינו ונורא נבהלנו. בא מישהו משרדה יעקב ולקח אותנו לכיוון סיטרוי ובסוף הורידו אותנו ליד הכביש ואמר לנו להשאר שם. היו משפחות שהלכו לקניון חיפה וחלק לעין כרמל ולעוד מקומות. משם הסתכלנו על השריפה שמשתלשלת. (זו הייתה הפעם הראשונה שלי שהיללתי חג או שבח בנסיעה).

היינו על הכביש של הצומת של עתלית הרבה זמן והשריפה התקרבה. הלכנו לחורשת לימור ונשארו שם עד צאת החג. נורא כאבה לי הכסז כי כבר היה בערך 6 ומארוחת צהרים בערך כ-1 לא אכלתי. נסענו למתנ"ס בעתלית. כבר היה חושך וראינו בדרך את כל ההרים כוערים וכל השמים מלאים עשן. כאבו לי ושרפו לי העיניים בגלל האש והעשן.

בלילה הלכנו לפנימייה שבכפר סיטרוי. לא הצלחתי להירדם למרות שהייתי עייפה מאוד. ציקי אמא של עירית באה פתאום ואמרה שאפשר לחזור, אבל לא חזרנו כי אמא אמרה שיותר טוב לראות את המראות הקשים ביום. (ביום הראשון רק קצת ממש מההתחלה של בית הארחה נשרף אבל הדורים והבנות נשרפו.)

ב - 6 בבוקר נסענו בחזרה. לא רצינו לפרק את הדברים מהאטון. הריח היה נורא. פתאום שוב עברה המשטרה והדיינה להתפנות עכשיו. היינו יותר לחוצים מהפעם הקודמת, כי הרמקולים אמרו שהאש כבר בבית הארחה. ברדיו בדרך שמענו שתושבי ניר עציון ועין הוד פונו שוב מבתיהם.

הגענו לסיטרוי. הביאו לנו טושים ודפים וציורנו ואח"כ שחקנו "ארץ עיר". הילדים הלכו לשחק בחוץ ופתאום הם ראו אש, לא להאמין גם פה שוב אש, האש הזו הייתה מפתיעה וקטנה בהרבה מהאש בניר עציון. הודיעו שלא להתפנות אבל כולם התחילו לנסוע, אמרו לנסוע לנווה ים. נסענו והיו שם הרבה צילמים ועיתונאים, והיה נורא חם. הלכנו לפארק מים ונכנסנו לכריכות.

אח"כ סידרו חדרים בנהשולים לכל מי שלא היו לו קרובים או חברים בסביבה. הראו אותנו בשלידית הפסיכולוג של בי"ה ס' דיבר איתנו. נסענו לנחשולים, החדר היה ממש יפה ואכלנו שם במסעדה. המורח באו למועדות שבו ראינו טליוויזיה ואמרו לנו שמחר בבוקר יקחו אותנו למרכז מיר"ב. בבוקר שוב אכלנו במסעדה ואז החליטו שחזור הביתה.

חזרנו הביתה. הלכנו לכדוק את נזקי השריפה, הלכנו לבית של אור ולבית הארחה וסתם להסתובב במשק. בדשא הגדול היה המון משטרה. בעזרת ה' לא ירדו יותר שריפות. הכל ישתקם במהרה ולכולם יהיה איפה לגור.

הנה הירוק לנצח / שיר ונעמה בלכמן (בנות 10)

עכשיו כולך שרוף
כל המדרון כד חשוף
לצפורים יש מרחב גדול מדי לעוף
והפרפרים מאין יקחו צוף?

הנה הירוק תמיד
הר שכל כך אהבנו,
הנה שכעת מחריר
אבל בכל זאת לא שכחנו.

תצמיח במהרה עלים, פרחים

גזע חדש

הרכבה עשבייה

יפה של ממש

אך פעם היית ירוק

מלא עצים ופרחים,

ציפורים מצייצות

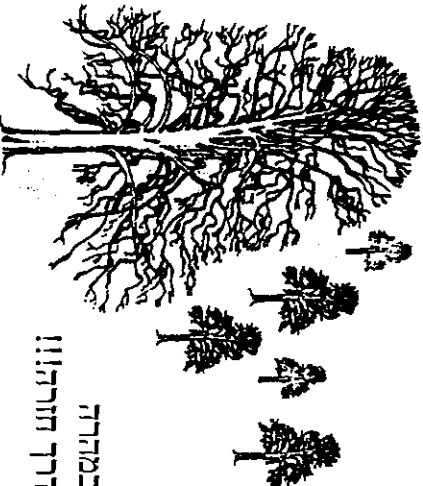
מאכילות גוזלים.

אנחנו, הילדים,

כך נהנינו לשחק ולהשתובב

אך כעת

איפה נטייל? איפה נסתובב?

תחזור להיות

ההר היפה בישראל

תחזור להיות

אתה הר הכרמל

תחזור להיות ירוק במהרה

כי כמובן תמיד יש דרך חזרה!!!

ציטוטים מפי ילדי הגן (רשמה יונת)

נורית שאול: "ה' עשה נס והציל את הבתים, אבל לא את העצים בואדי".

ני ברנשטיין: "לא נכון, זה היה האבאים שלנו שהצילו את הבתים..."

אצלנו הסוכה נשרפה והשולחן והאופניים של ניכ נמסו כמו נר."

איתן אלבזי: "האש שרפה לנו חלק מהדשא. מול שהשאר נשאר, כי אז לא היה לי איפה לשחק, וזה היה עצוב."

דוד רוזנברג: "אנחנו התפללנו שהמשק לא ישרוף לנו."

נטע פרידמן: "התריסים שלנו והמנורה נמסו כמו סוכריות טופי, ואין לנו גינה יותר."

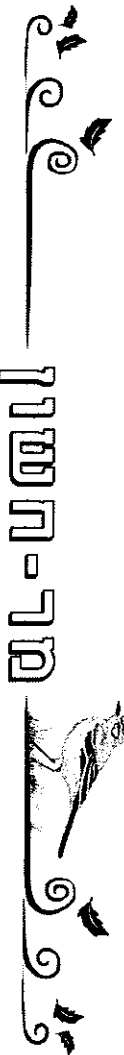
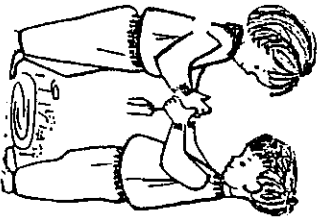
טליה לופזי: "הבית שלנו מאוד מסריח, יש בו ריח של שריפה וזה מגעיל."

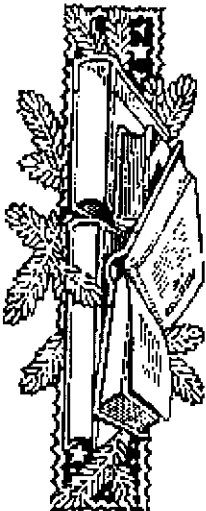
אור יעקובי: "כשפרצה האש בואדי, אני מאוד נבהלת! וחשבתי שאני הולך למות"

דוד יעקובי: "אני בכיתי, כי פחדתי שהעצמונים שלי שאני אוהב ישרפו, אח"כ כשהזרנו בדקתי וראיתי שהם לא נשרפו, ואני פחד שתהיה שוב שריפה."

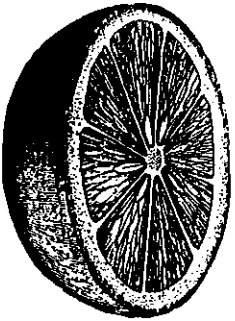
שחר כהן: "ה', הכבאים והאבאים הצילו את הבתים, אכא שלי הוא גבור! ולא פחד מהאש."
רות כהן: "הבית שלנו לא נשרף, אבל בעין הוד כן נשרפו בתים."

רועי גולן: "איזה מזל שאני לא הייתי פה, הייתי אצל סבתא שלי, אז לא ראיתי את האש".

פִּילֵת דְּהַלְכָה מֵאֵת הָרֶב רֹנֵן

שנת שמטיטה

שאלה: האם שנת השמטיטה כבר מאחורינו?

תשובה: ברור שלא, הרי אם הייתה מאחורינו לא הייתי כותב על כך?

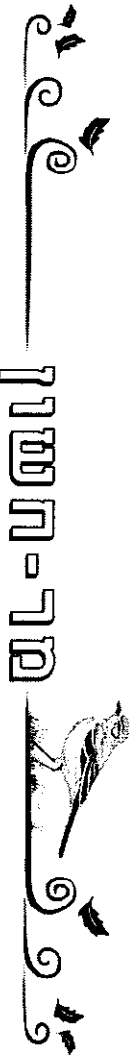
ביתר פירוט: אמנם שנת השמטיטה הסתיימה בערב ראש השנה שעבר עלינו לטובה, ואכן מותר לביצע את כל עבודות הגיון השנה. כמו כן בנוגע לירקות, למרות גזירת ספיחין הנהגת עדיין, הואיל ואנו סומכים על היתר המכירה אין לכך השלכה משמעותית. אולם דיני השמיטה עדיין בתוקף לגבי הפירות למיניהם. זאת משום שכל הפירות המצויים כעת, הגיעו לשליש גדולם בשנה השביעית.

לכן, הלכה למעשה:

- א. יש לשמור על דיני קדושת שביעית הן בכל הפירות המדלים במנות ובחצרות הפרטיות, והן בפירות הנקנים בצרכנות ניד עציון או בכל מקום אחר.
- ב. המשמעות המעשית של הלכה זו בשני משפטים היא שאסור להפסיד את הפירות ובכלל זה: שלא להפוך את הפרי למאוס, שלא לבזוזו, לא לאוכלו אכלה גסה ולא להאכיל מאכל אדם לבהמה, אלא אם כן כבר התקלקל ואינו ראוי עוד למאכל אדם.
- ג. שאריות הפירות, אין לזרוקם בפה אשפה כפי שהם, אלא יש להניחם תחילה בשקית, ורק אז לזרוקם.

הספק שיבשר את בוא האביב, יבשר גם את סוף דיני קדושת שביעית בפירות האילן.

עד אז: קח פרי ותהיה ל בריא!

מר-השון

החיים בצל המשבר הכלכלי 1929

דוד בן דוד

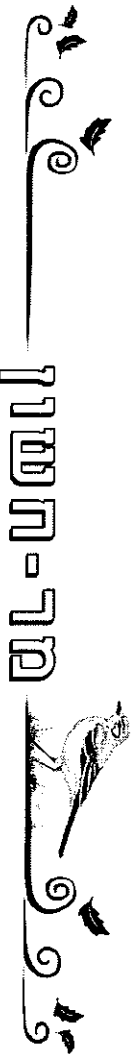
במשבר הכלכלי 1929 הייתי כבן 9 – 10 ומראהו עוד צרוב בזכרוני. אני זוכר עוד את ההתרוששות של כפר מולדתי, את ההפגנות של האוכלוסייה, את דיכוי ההפגנות, את המורא והפחד של האנשים, את הכני של אמי ואת חוסר האונים של אבי באותם ימים.

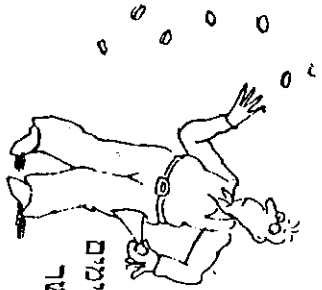
מלחמת העולם הראשונה (לא להחבלבל – הראשונה, ולא השנייה) מלחה"ע ה-1 הסתיימה רשמית ביום 11 לחודש ה- 11 בשעה 11 שמת 1918. המלחמה הסתיימה במערב אירופה ולא במזרח. האזור בו אני חייתי השתייך מאות בשנים להונגריה בשם מחוז "מרמורוש". לאחר שאוסטריה-הונגריה הפסידה את המלחמה סיפחה רומניה את מרמורוש הדרומית, דרומית לנחמה הטיסה ואילו האזור שמצפון לנהר נשאר עדיין הונגריה. בהונגריה המוכסת פרצו מהומות, היהודי קוהן בלה תפס את השלטון והפך את הונגריה למדינה קומוניסטית. הללאמנים בראשותו של מיקלוש הורטי נלחמו בקוהן בלה ונשפר הרבה דם. הונגריה המוכסת התגוששה גם עם הצבא הצ'כוסלובקי, המדינה החדשה שקמה על חורבות אוסטריה-הונגריה, ולהונגרים לא היה לא ענין ולא כוח לספל גם באזור נידח של מרמורוש המקוטע. ומאין שלטון התחילו מהומות ורק טבעי שהיהודים היו הקרקנות. רכוש יהודי נבזז, בתים יהודים הועלו באש, יהודים התארגנו להגנה עצמית והמצב היה חמור. חבר הלאומים (מוסד בינלאומי שהקים אחרי המלחמה) ביקש מן הרומנים לשלוח צבא לאזור כדי לדכא את המהומות והרומנים המטומטמים עוד הוסיפו קטל על קטל והאזור נשאר עוד שנתיים ללא שלטון.

לאחר כל מיני קומבינות החליט חבר הלאומים לספח את האזור למדינה החדשה, לצ'כוסלובקיה ושנתיים לאחר ה-11 ל-11 שעה 11 נכנס כוח צ'כוסלובקי לאזור והשליט סדר. משנת 1920 עד שנת 1929 התחוללו שינויים משמעותיים באזור. הצ'כים היו עם תרבותי, עם מאורגן, אדמיניסטרטיביים מעולים והם שיפרו את הכלכלה והתרבות והתענוך והתקוות היו בשמים.

אבא שלי היה סנדלר. בשנת 1919 הוא חזר, שבויו הונגרי מן השבי ברוסיה, התחנן לאחר השבי עם אמי ומיד החייש על שרפרף והתחיל לסנדלר. הצ'כים הגיעו והמצב הכלכלי באזור השתפר, יהפני האזור התחילו לנעול נעליים ולסנדלרים היתה פרנסה. אבא שלי היה בעל מקצוע טוב ועם הזמן אבא עבר כבר עם כ – 10 סנדלרים. אבא היה גם מומחה לעורות וסיטונאי לעורות מן העיר חוסט הציע לאבא לפתוח בכפר בית מסחר לעורות. סנדלרי כל האזור קיבלו מאיתנו עורות וטוליות בהקפה. בעולם היה אז אמון, הסיטונאים נתנו סחורה באשראי והקמעונאים נתנו סחורה לבעלי המלאכה בהקפה והכל התנהל למישרים.

בשנת 1929 בא מפנה. באמריקה פרץ משבר כלכלי חמור, אורחים רבים איבדו את כל רכושם ואת כל חסכוניהם, אנשים קפצו מרוב יאוש מן הקומות והתאבדו. המשבר התגלגל תחילה למערב אירופה ומשם הוא עבר לכל אירופה. הייתי אז ילד ולא הבנתי הכל מספיק, אני רק זוכר את הכפר שלי ואת הבית שלי באותם השנים. הכפר התחיל להתרושש והמסחר שותק, האשראי נפסק, אנשים התהלכו ברחוב בטל ורבים פנו לקביץ נדבות. האוכל התמעט, פרצו מחלות ותמותה, מריבות ומכות כבדות וברחובות. תביעות משפטייות וזמונים לדין תורה והפגנות ברחובות. הכפר שלי, גרסינצה, היה כפר מרכזי. בכפר שכנה תחנת משטרה וסוכנות דואר ומשרד אזורי. אני זוכר הפגנה גדולה של מאות גויים עם דגלים אדומים צועקים וצורחים. המפגינים ניפצו את השמשות

של בית הירדן 4-1 השוטרים הציבים ברחו בבהלה והתקשרו לאן שהתקשרו, כעבור כמה ימים הגיעה מציבה פלוגת שוטרים מצוידיים במקלעים ובהפגנה השניה כשהמפגינים הגיעו לגשר השוטרים, וכל תושב אצלנו קיבל יום עבודה אחד בשבוע בניפוץ אבנים לריפוד כבישים. גם אבא דרכים, וכל קיבל כמה פעמים תעסוקה על הכביש ובתום יום עבודה הביא הבימה 5 כמרים ציבים (עלות של 2 או 3 לתמים). הגיונט האמריקאי נחלץ לעזור לעיני אירופה וגם לכפר שלי הגיעו כמה טורספורטים של בגדים משומשים וכמעט כל יהודי היה לבוש תחת הקפוטטה החסידיית מכנסיים לפי גורה אמריקאית. אנתוני, תלמידי בית הספר והחדר, קיבלנו מכספי הגיונט תקופה כלשהי כל יום כוס חלב הם ופרוסת לחם.

אבא שלי היה יהודי תמים עם לב רחב ונתן בהקפה סחורה לכל הסנדלרים העניים, עורות וסוליות. וכשהגיע המשבר לא היה לסנדלרים כסף להחזיר החוב ואבא פשט את הרגל. היסטוריא מחוסט הגיע עם צו תפיסת הבית שלנו ועמד כבר לזרוק אותנו מן הבית. אמא לא הפסיקה לבכות ואבא עמד אין אונים. אבא רץ לרבי מפינקא כרי לקבל ישועה וברכה ותינה את צרותינו לפני הרבי הקדוש. הסוחר מחוסט אף הוא היה חסיד ספינקא, הרבי הזמין אותו והחרה בו שכל יעזי לזרוק משפחה יהודית עם ילדים מן הבית, הוא נרתע ולכסוף גם הוא פשט את הרגל.

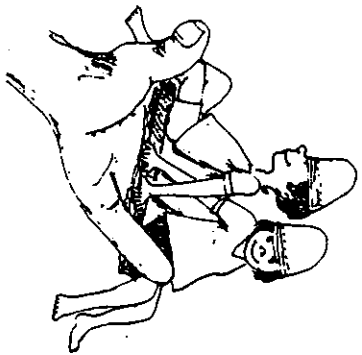
עם השנים המשבר הוקל במקצת אבל הבית שלי לא החאושש יותר. ציבה הייתה ארץ מתועשת ובעיר זלין שבציכיה קם סנדלר בשם "בתיה" ויסד בית חרושת גדול לתעשיית נעליים. לבתיה היו סניפים בארצות רבות בעולם, לרבות בארץ ישראל. המפעל הזה לא נמן יותר לסנדלרים להרים ראש. אצל אבא שלי עלה זוג נעליים חדשות 100 כתר, בתיה יצר את אותן נעליים כהצי המחיר. בתיה קלט למפעל שלו המון סנדלרים. יחנן שגם אנו היינו יכולים לעבוד במפעל, אך איד יתכן שיהודי ירא שמייים יעזוב את ה"שטעטל" היהודי ועבור לעיר טמאה, עיר ללא מקוה וללא עשירי להמיר את העולם הזה בחיי העולם הבא?¹

משבר 1929 ארד כמה שנים, בכל איזור תקופה אחרת. אצלנו הוא הסתיים רק בשנת 1936 בערד.

נתפלל שתהן את העולם כולו ירחם עלינו, יאיר את עיני חכמי הכלכלה ואת עיני מנהיגי העולם של ימינו להוביל מהלכים יותר נבונים מחכמי 1929 ושלא נגיע ח"ו גם היום למצב של אז.

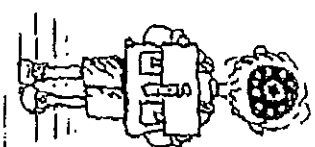

תכנון חינוך דתי-ציוני

בית ספר/מוסד יהודי דתי אורתודוקסי-ציוני

דאג רייסמן

יש להעריך את דאגתם ומרומתם של אותם החברים, שהחישו מאי הבהירות לכאורה, של סעיף זה בתקנון שהיה נהוג עד כה ועקב כך, עלול היה, הם ושלום, להישלח ב/בח המקום לבית ספר, מוסד חינוכי שאינו אורתודוקסי ציוני. הסכנה הנוראית הדיחה כנראה שינה מעיניהם, ובעלות השחר, בטרם שמעו הבהרות מצוות המתנגים של בית הספר המוקצה, אספו בחיפזון הראוי להירשם בספר השיאים של "גינס" מניין החתימות הנדרש למען כינוס אסיפה כללית דחופה במסגרתה יתוקן הסעיף הרשום ובתוקף זה כבר מספר שנים. הסכנה חלפה, וסוף סוף נשמו לרווחה.

בטרם אבדך על המוגמר ולהודות לאותו ציבור חרד, ששם נפשו בכפו, למניעת האסון האיום שעמד להתרחש וכוונתם לשם שמים בלבד, בראוני להעלות על הכתב מספר עובדות, לצערי מעצבבות העלולות לטשטש במקצת התמונה הורודה שהצטיירה בעקבות החיזוק שכתקנון.

הפרט הראשון והבלוט הוא דאגתם של אותם חברים, להיחנך הולם לילדי **שכניהם...** הרי ברור שעצורם, בית ספר "יבנה", "כפר הנוער הדתי", "סיטריץ" לשעבר, "ימין אורז", יעניקו מטען חינוכי, דתי אורתודוקסי, ציוני ללא פשרות – והודות לתושייתם מנעו נטישה וסטיה הם ושלוש מזרד האכות. לצערי, מתברר במכת חטוף בקרבנו- לגבי דור זה או אחר, שדאגת שכניהם לאו דווקא תרמה לתוצאות המקוות.

לדאבוך ליבך, גם אנוכי האמנתי בכך, אך המציאות טפחה, אישית, על פנינו. גדי כננו ז"ל, המתנך בבית ספר "יבנה" של הימים ההם וזכה ללימוד שבלוני ויבש, מחשבת ישראל מיותר מלהחזיר, חוגי העשרה-אין, טיול שנת-אין צורך, שאיללה בנושא דת קנטרנית כשהמטרה הנשגבת, השגת תועלת הברות, קידשה כל האמצעים. והתוצאה, כפי שנוכחתי לראות כמו עיני, ביקורים לעינים מזומנות של תלמידים לא מעטים בהיכל בית המשפט הסמוך וכתי הקולנוע בעיר- להכרת עובדות החיים. כאחד הימים הזמנו גם אנו, ההורים, לפגישה עם מנחך בננו ז"ל, לקבלת עצת מעניינת מאוד. לבנכם אין מקום בין כתלינו, נאמר לנו, ומקומו הטבעי והמתבקש, הוא כבית הספר השכני של חיל האוויר, או בבית ספר "אורז", במוסדות אלו יזכה בוודאות להשראה דתית, אורתודוקסית וציונית כמובן.

בגלות, דורי דורות בני עמנו, מפאת חוסר מוסדות חינוכיים, יהודים, דתיים במקום מגוריהם, או מפאת יוקר שכר הלימוד בהם, שלחו את ילדיהם להתחנך בבתי ספר חילוניים. והנה הפלא ופלא, הם לא התבוללו- כי בראש ובראשונה, בבינתם, קהילתם, בארגוני הנוער, הם ספגו את המטען הדרוש לקיום אורח חיים על פי דרכי התורה, וכך עד עצם היום הזה.

יש להכיר בעובדה המצערת שכחיפה והפריפריה, מגוון מוסדות חינוך דתיים הוא דל, לעומת אזור המרכז וירושלים בפרט. פועל יוצא, שאם מסיבה זו או אחרת התלמיד לא מתאים, לא נקלט בישיבה חינונית עם פנימיה או לא, ההורים ניצבים לא פעם בפני ברירת מחלל.

"בוגרי" של ערב ראש השנה, במאמרה של היאן שכותרת: "כרור מצבנו הדתי" ואני מצטט: "באספה שהתקיימה בעניין החינוך, הוחלט שילדי ניר-עציון ילמדו בבתי ספר דתיים שבהם מתוכנים לתורה ומצוות" סוף ציטוט. כרצוני להזכיר, להבדיר, שבאראצנו ומעבר לה, קיימות ישיבות רבות, מזרמים שונים שבהם מתנים ל"תורה ומצוות" והמוגדרים כאורתודוקסים, ציונים. הרי כל זרם, על פי השקפתו מגדיר עצמו כך. לפי הפנתי, על פי הרשום בתקנון ואני מצטט: "מוסד יהודי, דתי, אורתודוקסי וציוני" סוף ציטוט. אין לנו מניע לשבץ בהן כן משק- גם אם זו ישיבה שאין לומדים בה מקצועות חולין.

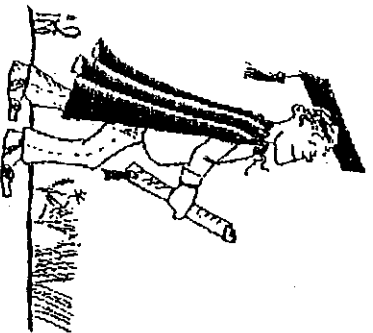
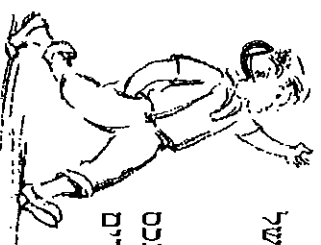
מלכתחילה, זאת לא הייתה כוונתנו. כוונת מייסדי המשיק.

כרור מאלין, שזרמים חסידיים למיניהם עונים גם הם על הקריטריונים המופיעים בתקנון. עיון במילון "אבן שושן" מבהיר שפרדשו של המונח "אורתודוקסי" ואני מצטט: "חסידי, אדם אדוק בדת".

גם אנוכי סבור שיש לקיים סעיף בתקנון בנוסח זה או אחר, ברם, אין בנמצא אצל אף אחד מאיתנו, הערובה שילדינו, ילדינו, לא יסו מדרכי האמונה. כל בן אנוש הוא עולם בפני עצמו ויחפן ויסטה וגם יחזור בתשובה- גם זאת הכרנו.

מסקנתי, שבחחום זה יש להתייחס בכובד ראש לא לכיתוב בלבד אלא גם לאופי הפניתי, אפילו נראית חריגה- זה כבר קרה בעבר, קורה ויקרה. אי לכך יש מקום לתשומת לב, התחשבות בשיקול דעת ההורים, המתוכנים, גורמים חינוכיים נוספים ואחרים.

הנושא רחב האופקים של "ידת ואמונה" מחייב התייחסות מעמיקה, גם אם לא תואם השקפתו של הזולת.

מצער שציכור חברים שמרגישים "מתחזקים" המתהדרים בסממנים הצוניים, החליטו לנסע לעצמם את הדת. אני סבור, שאין למדוד האמונה על פי אורך הציציות ורוחב הכיפה, פרמטרים שאינם מעידים בהכרח על סלילת שכולה תכלית.

קריאת מנגילה בתימנית בלוס אנג'לס

אורה זומר

השנה נסעתי לארה"ב לבן שלי, חגי ומירי אשתו. בחודש אדר חזרתי מאוד נעימה בטוג הפורים. חגי שאל אותי: "אמא את רוצה לבית כנסת של תימנית? לשמוע את קריאת המנגילה?" אמרתי לו "בשמחה אני באה". חגי ואני נסענו והגענו בזמן לקריאת המנגילה ונדחיתי מאוד מקריאתה. כשיסיים הכתור לקרוא במנגילה הוא הזמין את כולם לסעודת פורים. כמובן שהאוכל כולו היה אוכל תימני – מרק חילבה, פיתות וכל שאר המטעמים. חגי ואני לא נשארונו לסעודה, נסענו למסעדה ישראלית. כשיצאו מבית הכנסת עמד אדם בפתח בלונדיני. חגי שאל אותי " אמא, את יודעת מי האיש הזה?" ענתי שלא, והוא סיפר שדודו גר, גוי שהתגייר. הוא הלך לחפש בהרבה מקומות בעולם את הדת האמיתית, ביקר בהודו, ביקר בסין. הוא הגיע לישראל וביקר בבית כנסת אשכנזי, ספרדי והמשדך לחפש. יום אחד כשייל בשבת שמע מנגינה שהתעיימה לו מאוד, הוא הלך לליוון המנגינה הגיע לבית כנסת תימני. הוא התיישב על הספסל והקשיב. זאת הדת האמיתית! זאת התפילה הנכונה! האיש הזה התגייר והוא נשוי ואב לבן ובת, הוא קישר את חיי עם יהודי תימן, מכשל בבית אוכל תימני, מדבר תימנית ומתפלל בבית הכנסת תפילה תימנית.

בחור אחד שיצא מבית הכנסת סיפר שדוכן שלו, של אותו הגר, קורא את התרגום בתימנית ואנחנו המתפללים מאוד נהנים מהתפילה שלו. כשיצאתי מבית הכנסת ראיתי איזה אנשים נחמדים ונהדרים היו שם, מארגנים הכל יחד, מבשלים, אוכלים יחד. זוהי קהילה קטנה, תימנית. בשבתות ובהגים נוהגים להזמין אורחים ללא משלום, דואגים להם ללינה ואוכל, רק שיבואו לבית הכנסת להתפלל.

אצלם, בשבתות והגים לא נכנסים כלי רכב עד צאת השבת או החג. אצלם כרוזב זה כמו בכני כרם – אין יוצא ואין נכנס.

כאותו חודש אדר פתאום הכנתי כמה שאני גאה להיות יהודית, תימנית שחיה בארץ ישראל.

מספרן

לפונק

משדו לתשמה

"על ראש הברוש שבהצר שמחה והמולה
שם כל הציפורים בעיר הקימו מקהלה..."

לכל האוהבים לשיר במקהלה בשלשה ובארבעה קולות, קולם נעים ואוזנם רגישה לצלילים,
צפויה הנאה מרובה מהצטרפות למקהלת חוף הכרמל.

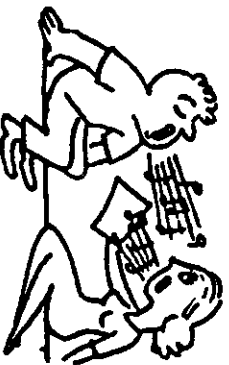
המקהלה מורכבת מקבוצת נשים וגברים מהאזור בניצוחה של נחלי גולדברג ומתכנסת בכל יום
ראשון בערב במרכז מיר"ב.

המקהלה מבקשת להרחיב את שורותיה ולצרף חברות ובעיקר חברים נוספים.
אני עצמי באתי, ניסיתי ונכשתי בקסם של שירת רכים באווירה נעימה וחברית.

"וכל מי שישמע יאמר
את, איזו מקהלה!"

מומליץ בחום!

פסי מאור

ברכות מכל הלב

שעת ברכות

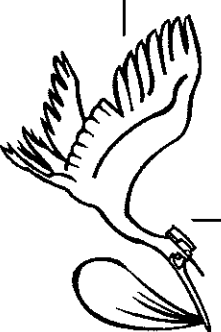
לנעה ויהודה רוסנק
לאסתי וזוסי בן דרור
להולדת הבת - הנכדה

רותם הדסה

אויבן ואיחן
אויף

פהנדיגת הנת

צורית

איחולים

לדנה זיים היילף
להולדת הניץ
נכד לאסתר ואליעזר פרנקו

מזל טוב

לדינה ויישי קדר
לפר המצוה של הנכד

אויף

מרכינת

לאורון חרמון
לסיום קורס
קציני שרייף
בהצלחה!

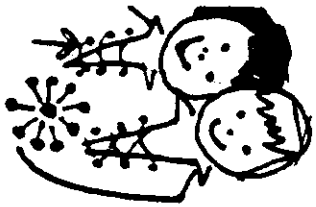
מזל טוב
לדינה

מר - חשון

דקראת שבת ארזאן...

קצת עקבנים לזבי, עה שענע נאחר. "חוגש ארזאן" - זאת אונרת נאחר. הקריות
הצמוקים, הצלות וכ"ו, עה המשטעות האק'ירה שנסתרת מתחת לפני השטח...
בשבת פריסת נה פרתת ביעה טובה ומעלרת ה' את חוגש ארזאן ת-ס-ס-וּוּ

חוגש ארזאן השעו הוא מטשא "צבורות" בסימן סס שעו לפני עקריבא, פכונע בנסבות
היא לעיקר הצבורה - "אינה הציבור הכובש את 'צו'". מתוך האמונה ומקורות החסם
והיושר טצרות הצבורה הפעמ'ית שבאקא ומצצו הצבורה הפעמ'ית היא צבורה מעשית- כפ
האקא 'כול' הפחמיר על מנשאים ומשברים וביס ב'ח"ו.
הטשא צבורות מתחזק לצבורות שוות "צבורות" הוא ככותרת לעשאים שז כז קבוצה,
ופרטי:

- כירות ב-ז: "צבורות לפני עקריבא" - טכנ' ותכניהו לעטעת בני עקריבא, לעמו על
הקמתה, על העמיר, החוזה והחלון ועל גמולו שז רבי' עקריבא שעל-שמו קרויה
התעעה.
- קבוצת איתו: "נאחזים בצבורה", מתוך פירה בהקשות האול' וחיבור לעיבורים
מסרו לעשם על אול' ישראל מלחמות ובהת'שבות החניכים יביע, ומעלרת ה'
'שאפו אל' הם לעיות חזק בצבורה ומטסיות כל- במצוות "שוב האול'".
- קבוצת זביא: " צבורה בירס לעם 'יראז', בימים אלז כשרוח אינפיוקאציסטי'
הודכת ותפסת מקום בעם, 'שעו תשיבות מיוחדת לעני'ת תחשת ש"יכות לעמזק
ויה וליצירת ערכות הקצית לעלות אכפתיות וחיבור לעכז', ופיוצית לראות את
נקודת הפטום שבכז אקא מישראל.
- קבוצת הקיז: "צבורה ביה" ה'ויזיום" - הפבורה כעיקר נפש היא הפכרעה לעפל
עם" עה שנון לערות שבאותו רגע העניקים במציאות הם כאלה שפרימה זותר קיז
היה לעבור אחרת כל אחת נאיתט נליע נקודות פכרעה כאלה בהרמה רזעים
ביח"ו. קבוצת הקיז תעסוק במשמעות האישית והויזיונית ביותר שז מיקת
הצבורה.

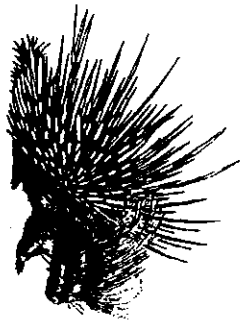
מתוך מוקשות לעקבות במחזק ח"ט שפריסת ביה צבורה, החניכים "שאפו לעבור
בטום ולפתקק עמו ועמו בני"ית אישיותם.

קצת עקבנים על המתרתה בסעיל...

- שבת ארזאן תהיה בעלרת ה' בסבת פרישת תשיצות ב' כסזא (נסד.41.12).
- מפוריכים שנינסו להפריכה: - טזיה זוביל', טיכז וי"ז ומשפ זיבוביל' ננסו להפריק
את קבוצת ב-ז.
- ביום העישי האחרון נערק יום עיון לכל המקריבים בכל מחוז חיפה מטשא חוגש
ארזאן ותנית הכזים הפרוישים להתעלות נכונע בחוגש.
- אנתט מצבים לחוגש נזא פליצות ומקווים כולט שנהע ועפ'ק את פתיה טכז החוגש,
בתקווה לעיטל פעליה נזא שז כולטו

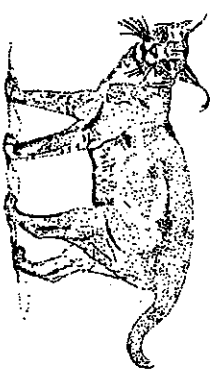
והז, ויהז' וצוות ההפריכה- סעיל בני עקריבא ניר ערזיון.

פינת החי בניר עציץ הגדלה – מציאות – חלום

יגאל רון

הגדלה: לפני כ- 45 שנים נסגר ענף הדייר בניר עציץ. בענף הדייר היו כמה מאות ככשים. הכבשות נחלבו בקרוסלה עקרות והניכו חלב. הטלאים גודלו ואילים דאגו להמשך הדור. עקב עלויות גבוהות בתשומות המזון והעדר מרעה במהלך חלק מן השנה ואלו גורמים כליליים נוספים חוסל הענף. המקום עמד שומם מספר שנים, ואז, קומץ צעירים שדיומם הם בני 50-60 החליטו להקים במקום פינת חי. ההחלטה הייתה, כמו כל ההחלטות, קשה ומייגעת אך האמונה במטרה קידשה את האמצעים. וכך בויצת אפיים, גדר ועוד גדר, כלוב ועוד כלוב הוקמה פינת החי.

"והגדלת לבנך": כמעט כל אב ואם שמתגררים כאן היום יכולים לספר לילדיהם ויש כאלו גם לנכדיהם, כיצד הם בנו, טיפלו וטיפחו את פינת החי במהלך השנים. כיצד היו באים אחרי הלימודים וחורמים את חלקם להצלחת קיום פינת החי. תוך דחיפה של ועדת חינוך והכרה במקום כמשאב חינוכי וערכי. כיום עומדת בדיד הישן פינת חי נחמדה, עשירה בבע"ח, נקייה ומסודרת. כל זה בהשוואה לפינת חי אחרות בארץ. מובן שיש עוד הרבה מה לשפר ולסדר אך קיימת פינת חי עם תשתית איתנה (יחסית). אגב, כל פיתוח הנוי של השנים האחרונות, בזכות ארתור רסל שהשקיע ושקיע שעות על גבי שעות על גבי שעות מזומני הפנוי בפיתוח הנוי כאן בפינת. ההוקרה והתודה לך ארתור!

המציאות: יש לנו היום פינת חי, כפי שכבר כתבתי, יפה, מגוונת, מעניינת, נקייה ומטופחת, לדעת רבים שמבקררים כאן ומשוויים למקומות אחרים. אך אין לנו ילדים ונערים כמו שהיו לפני 40, 30, 20 ואפילו 10 שנים.

היום, פינת החי בעצם, משרתת את ילדי הגנים (פעם בשבוע, חשוב מאוד!) את משפחות המשק מעט מאוד באמצע השבוע אחה"צ לביקור ומעט יותר בשבתות, את המלון שלנו באמצע השבוע ובעיקר בשבתות וחגים ואת ימין אורד. קיומה של פינת החי מכהינה כלכלית מתבסס על תשלום קבוע שמעבייר המלון למשק עבור השימוש ועל תשלום קבוע שמעביר ימין אורד על השימוש בפינה. את הגרעון הקטן שנושאר מכסה הקהילה של ניר עציץ.

ממש בימים אלו בדדקה הנחלת ימין אורד כיצד ניתן לצמצם ולהקטין את התשלום הקבוע שהיא מעבירה אלינו (כאורי לגיטימי!) עקב צימצומים אצלם במערכת ושוקולים נוספים. אנו מנסים לכסל את רוע הגזירה אם חלילה תהיה כזו.

כיום אין כל פעילות, בין רשמית ובין שאינה רשמית, של ילדי ניר עציץ בשעות אחה"צ (שכוכור לשם כך הוקמה פינת החי בעבר!). זה עצוב לי וכואב לי וכואב לי וכו'... ונשאלת השאלה: למה? האם לוועדת חינוך כבר אין כל עניין בפינת החי כמשאב חינוכי, שיפולג? האם הדרור של היום כבר לא מתעניין בעלי חיים אמיתיים ומעניינים? האם המקום דוהה? חסר עניין וחוכן לילדים? ואולי כל המצב הזה הוא בכלל בגללילי???

לא מעט פינות חי נסגרו בשנים האחרונות בקובוצים ובמשקים. רובם בשל בעיות כלכליות. אולם, אלו שנושארו, ואני מכיר לא מעט, שוקקות חיים וילדים, עם פשילויות רבות ומגוונות. אצלנו ב"ה, פינת החי לא מהווה נטל כלכלי גדול ומעיק על המשק יחד עם זאת המקום שוקק רק כבע"ח... וצמחים...

אצלנו, כיום, אי אפשר למצוא אפילו תרנים שיוחזיקו את פינת החי בשבתות והנטל הזה נופל היום על ארבעה מבוגרים ושני נערים מתגנבים. יתכן שבקרוב יתוגמלו חברים ואחרים עבור עבודתם בשבתות בפינת החי, כפי שנהוג כבר מספר שנים ברפת ובול, וכך, גם המעוז המכוער אחרון של חורטיות במשק... יתמוסס ויעלם. ושוב, אולי זה סימפטום של מצב חדיש, דור חדש, עידן חדש. אבל מצד שני אנחנו עדיין רוצים להיות משק שיחופי עם כל המשחמטע מכך...

לי אין תשובות, אולי לכם יש???

החלום: החלום שלי, ואולי של עוד כמה, היה ועודנו לראות את פינת החזי במקום, כמשאב חינוכי וטיפולי ממדרגה ראשונה.

כחינוכי לכל ילד וילדה, נער ונערה לטיפול, לעבודה, לעזרה, לדאגה לזולת (במקרה זה לחיות) ללקיחת אחריות, ללימוד על הטבע והסביבה החולמים ועלמים, לטיפוח אקולוגי וסביבתי ועוד הרבה הרבה דברים נוספים! כטיפולי לכל מי שזקוק לטיפול (גם מבאן וגם מחוץ למקום) בנושאים כמו דימוי עצמי נמוך, חוסר בטחון, הפרעות קשב וריכוז, הפראקטיביות, פחדים וחודדות, אלימות ועוד הרבה הרבה דברים נוספים. החלום שלי לראות בפינת החזי כחווה מתנעת, מלמדת ומטפחת ערכים. יש לנו את המקום והציוד ואפילו חלק מן העובדים. אין לי את היכולת להרים את זה לכד וגם לא את הזמן עם יתר העבודות הנוספות שלקחת על עצמי.

החלום שלי מתבסס על חזון חינוכי בו אני רואה (בינתיים בדמיון!) את פינת החזי כחווה "טבעית", סביבתית, אזורית וארצית המעניקה לימוד וחינוך איכותי של הטבע והסביבה עם הרבה חום ואהבה. מקום מבטחים המאפשר לטפח ולהעצים בטחון ויכולת נחכאים, אחריות ומנהיגות ואפילו אנרגיות חיוביות. בעבר הלא רחוק אף ראיתי בדמיוני את חוות גיר עציון כמו ה-GREEN CHIMNEYS של גיר יורק, (תקישו בנוגל ותכנסו לאתר שלהם...).

החלום שלי לקבל מהמשק עזרה מקצועית (ולא רק כספית), להפוך את המקום היפה הזה לחווה הטובה ביותר בארץ. תאמינו לי, זה לא מוגזם! יש להניח ולצפות שכשזה יקרה זה גם יהיה כלכלי.

"אולי היה זה רק חלום אולי רק אנדה."

בואו לא ניתן להגדה להפוך לאגדה ולהפוך את החלום למציאות!!!

שבת אירוח חיילי קורס "איתן"

חילה זינגר (בשם המפגן לילמודי יהדות)

בשבת פרשת "כי תבוא" המארחו אצל משפחות במשק חיללים מקורס "איתן" (נתיב תחילת השרות). המכון ללמודי היהדות, בשיחוף צה"ל מציע לילומי יהדות, מורשת ומרחבות ישראל לכל חייל אוהייילת עולה. הלמודים מקנים לחלמידים הן ידע והן חוויה, יחד עם תחושת קשר והשתתכות, באווירה של ההדוות והמכנה הברתית. התוכנית מכינה את הלומד המעוניין בכך לקראת תהליך גיור.

בקרורס השונים משתתפים חייילים עולים: יהודים ושאינם יהודים עפ"י ההלכה. מבין אלו שאינם יהודים עפ"י ההלכה רבים המבקשים להצטרף לקורסי המשך לקראת גיור. לקראת סיום הקורס נפגשים החיילים עם משפחות אשר באורח חיייהם מכסאות את הערכים הנרכשים בקורס. החיילים שהגיעו לגיור עציון, הם הנתיב קורס "איתן" שאת תחילת שירותם הצבאי הקדישו ל- 11 שבועות של חוויה ולמידה בנושאי יהדות וציונות. הקורס מתקיים ב"מחווה אלון", בסיס הנירך בצפון ומונה כ- 220 חיילות וחיילים.

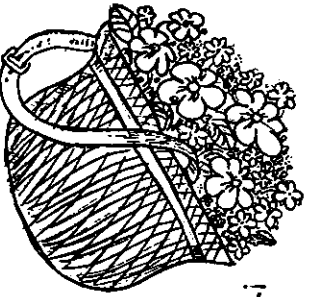
מטרת השבת הכנסת אורחים והצגת אורח חיים יהודי לעולים המבקשים ללמוד יהדות. מתגובות שקיבלנו מהחייילים, המפגש עם המשפחות הותיר עליהם רושם עז וחלקם ציינו את השבת כנקודת השאי של כל הקורס. מצורפות גם תגובות שונות וחוויות שאספו מתוך משויבים שהחייילים מילאו.

ברצוני להודות לכל המשפחות המארחות על ההיענות המהירה ומאירת הפנים ולהתמצל בפני המשפחות שהתאכזבו שלא ניתנה להן הזדמנות (לא נורא, אולי בפעם אחרת...)

לקט משויבי חייילים שבת "איתן בקהילה ניר עציון":

- * הדלקנו נרות עם האם והילדות והיה ממש נחמד.
- * החלקת הנרות כליל שבת היתה מאוד חווייתית, נכנסנו להרגשת שבת.
- * התפילה כליל שבת היתה קצת ארוכה אבל נהניתי, התרכיזתי ועשיתי זאת מכל הלב.
- * הלכנו לתפילה בערב והבנות עורו לנו מאוד, היה ממש נחמד.
- * בבית הכנסת בערב שבת האבא של המשפחה עזר לי להתמצא בסידור הסביר לי זכרים.
- * נהניתי, כי היה מאוד כיף ונעים עם המשפחה המארחת, חוץ מזה שאני ממש אוהב לאכול אז זה היה טוב בשבילי...
- * היה ממש נחמד, שרנו שירים והאוכל היה מאוד טעים.
- * הלכנו לתפילת שחרית הסבירו לנו הכל. היה נחמד לעקוב אחר התפילות.
- * בבית הכנסת הייתה תפילה ארוכה ולמרות שדיה קשה – לא התחרטנו שבאנו ונהנינו!
- * היה מאוד (!!!) טעים והיו הרבה שיחות מעניינות בשולחן.
- * נהנינו מאוד לשיר בסעודה ואחריה הלכנו לפינת החי עם הצוות, היה כיף!
- * מאוד נהנינו מההכבדה, הרחננו כל מיני בשמים ושרנו שירים.
- * בהכבדה היה מאוד נחמד, נפרדנו מהמשפחה אחר כך וזה היה מרגש.
- * היה קשר טוב עם המשפחה, הצלחתי להתחבר. אני ארצה לשמור איתם על קשר בהמשך כי זאת משפחה נחמדה שאני כבר מכיר.

* שבת מצויינת, המארגנות ברמה גבוהה, אווירה טובה מאוד. החיילים מאוד נהנו וקיבלנו תגובות נלהבות מאוד (מור המפקדת).

מור-תשון

שדולת חוף הכרמל

אורנית רז

לפני מספר שבעות הוזמנתי להיות חלק מגרעין מייסד להקמת "שדולת חוף הכרמל". חוף הכרמל הוא חבל ארץ ייחודי, עתיר ערכי תרבות, נוף, טבע, עתיקות ומורשת, והוא השמורה הבינלאומית המוכרזת היחידה בישראל.

הקבוצה קמה על בסיס דאגה כנה לשימורו של חבל הארץ המיוחד שבו זכינו להתגורר. מבחינת גר-עציון, הנושא האקוטיו כרגע, הוא מניעת סלילת הכביש מעוספא, הגובל במשק.

ביחד, נכתבה אמנה המציינת את עקרי הדברים להם אנו שואפים. חבלים ותושבים מוזמנים להצטרף לחתמים על האמנה על מנת לצור יחד קהילה בעלת השפעה חזקה ויעילה.

החזון שלנו:

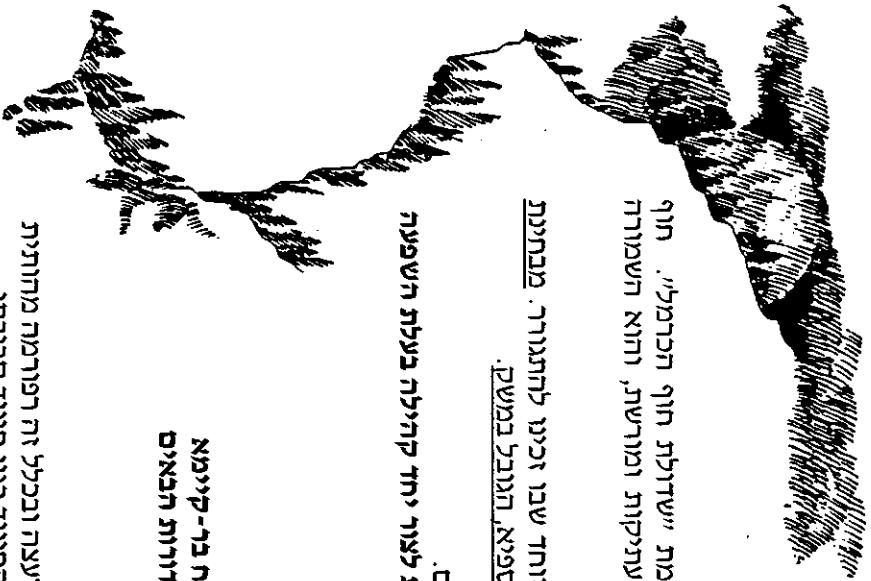
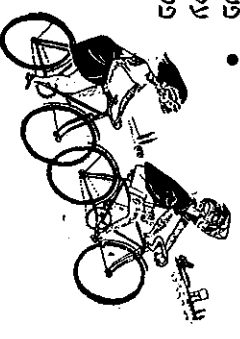
חוף הכרמל – חבל ארץ של טבע, חקלאות, תיירות כפרית ופיתוח בר-קיימא שיפוד איכות החיים של תושבי חוף הכרמל – בשבילנו ולמען הדורות הבאים

כחבר השדולה אתמוד בנושאים הבאים:

- תעמדת נושא החינוך בראש סדר העדיפויות של המועצה ובכלל זה רפורמה מהותית בפעילות הנוער בישורים, והוספת תכנים במוסדות החינוך כגון חינוך סביבתי, מעורבות קהילתית ומניעת אלימות.
- מחויבות מוחלטת ומוכחת של המועצה לשמירה על החופים, ושימור ערכי טבע, נוף, עתיקות ומורשת. שמירת האינטרסים של הציבור ונגישות לחופים, אכפת חוק נסיעות בחופים ושמורות טבע, ושמירה על ניקיונם.
- פיתוח אחראי ומאוזן, תוך שמירה על המרחב הרוחני שנתר בשטח המועצה, ועידוד תיירות כפרית וחקלאות אורגנית.
- פעולות להחפתה ולמניעה של זיהום אויר, קרקע, ים ומים בשטחי המועצה, התנגדות להכנסת מפעלים מזדמנים לתחומי המועצה ואכפת החוק מול מפעלים קיימים.
- עידוד ותכנון הקמת מערך תחבורה ציבורית בכל חוף הכרמל לצמצום השימוש ברכב פרטי, לרבות לתחנת הרכבת, פתיחת קווי החשעה למיז"ב לתנועה בין הישובים, הקמת שבילי אופניים ותנייה מוסדרת לאופניים.

• הקמת אגף איכות סביבה במועצה בראשות איש סביבה מקצועי, אשר יפעל למימוש כל עקרונות השמירה על הסביבה ועל איכות ובריאות חיינו, לרבות מחזור פסולת, ניקיון סביבתי, זיהום אויר, קרקע ומי תהום, קווי מתח עליון, אטבסט וכד'.

• פעולות אקטיביות של המועצה למיחזור אשפה בישורים, כגון: אשפה אורגנית, עיתונים ומוצרי נייר, נילונים ובקבוקי פלסטיק, ציוד אלקטרוני, מניעת השלכת פסולת מכל סוג שהוא, ואכפת החוק מול מפירי החוק.

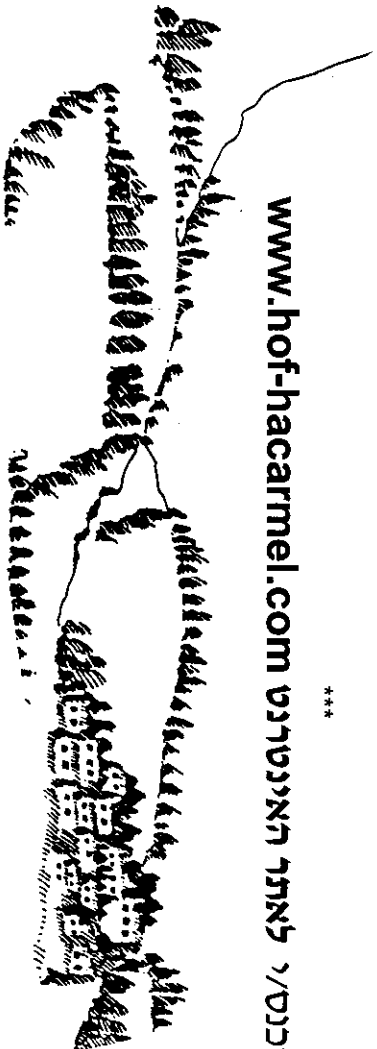
- החלת עקרונות מניהל תקיץ ושקיפות מלאה על כל פעילות המועצה ומוסדותיה, תוך שיתוף הציבור. ניהול המועצה והקצאת משאביה על בסיס סדרי עדיפות ציבוריים וראיה כללית של האינטרסים האזרחיים המשותפים לכלל תושבי האזור.

- חקמת מנהלה ייעודית במועצה, לשמירה על האזור כמרחב ביוספרי, כמתחייב מהתקן הבינלאומי. (מרחב ביוספרי - הגדרה לאזור מוגן, המשלב בהכמה בין שימור מגוון ביולוגי לבין פיתוח כלכלי, ועונה על שורה של קריטריונים אקולוגיים תכנוניים המוגדרים על ידי אונסק'ו)

- הגברת הביטחון האישי של תושבי האזור וטיפול רציני ומתמשך במניעת אלמנת, עבריינות רכוש ועבריינות נוער בתחומי המועצה, באמצעות חיזוק והרחבת הגופים הקיימים בתחום.

***

להתימה הכנס/י לאתר האינטרנט www.hof-hacarmel.com

עוצ חוצץ הבאן שנתת לשוא
 והזק עוצה נמחת לזוף
 ולען גשמי ואלן גשמי
 מלזמי עוצ ק, עוצר - אוח.
 והרו תקום ובלית ערצות
 יעברו הברקיים מלאין
 וכבשה ואילת ות"יע ענות
 שלמת אמת והוספת לכת -
 שיצק ריקות ולזיק רחוקה
 ולא פגם סלדת אופי
 ולחשה ירקה ואשה ברחוקה
 ולמורת משמת עפעפיים. נתן אמתין

אם היינוך אינו רך תקצוץ עכורכס אלא דרך חיוס
 אם אם לאאיונס ככח סא היינוך איזור עאלם אופ יתע
 אם אם לחיוכיסם אלאה ונחובריסם ארכות הישראלית
 אם אם טעונונס כטעסוסם ארך

כותרתם מנהיגותת הינוכית זחיתת יוצא לדרך!

יש לכם הזדמנות להצטרף לקבוצת איכות

התכנית מועדת למתנסים ומתוכות דתיים, בעלי ניסיון בהובלת פרויקטים חינוכיים, מכל רחבי הארץ.

מטרת התכנית הינה פיתוח והעצמת אנשי חינוך, טיפוח מנהיגות, שליחות ציבורית ומינוף היכולות האישיות לכדי עשייה ופרצת דרך חדשה.

התכנית מנחת על ידי אנשי רוח, הנות ומעשה המופלים בצבור החנוכי-דתי, ומתקיימת בהנחיית המחלקה להכשרה והשתלמות מורים של "בית מורשה", ביזמות "אמנוי תורה ועבודה" ובשיתוף "קול-פרום נשים דתיות", "כ"ב בחשוון" ו"מרכז יעקב הרצוג".

**אם אתם עוסקים בחזום החינוך, מאמינים ורואים של יחזות
 בעבודתכם, בעלי יכולת מנהיגות נהילאי 35-25 – מקומכם איתנו**
 מבין הפנים תכור קבוצת איכות ממוגנת של אנשי חינוך מרחבי הארץ אשר יצטרפו למסגרת של כשלושה מפגשים קבוצתיים ונשתי שכיחות עיון אשר יתקיימו במהלך שנה"ל הקרובה.
 מספר המקומות מוגבל * הפעילויות ימומשו במלואן
 * הרשתתפת בתוכנית מוגנת בנוכחות ככל המפגשים.

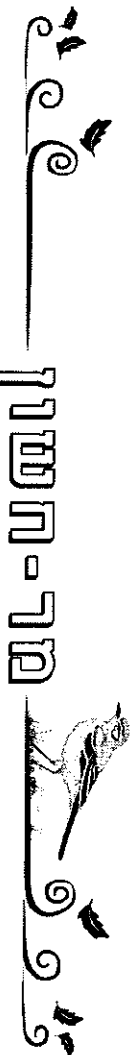
אם אתם מעוניינים להשתתף בתוכנית זו, אנא מילא את הטופס המצורף והחזירוהו למרכז היעקב הרצוג, תל אביב, רחוב הרצל 10, תל אביב 6109901. פרטים נוספים בקבוצת הפייסבוק: www.facebook.com/leiberman

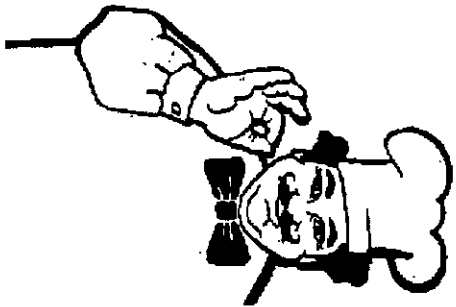
מרכז היעקב הרצוג
 הרצוג יעקב
 LEIBERMAN

קולך
 חינוך

באספי תורה ועבודה

6 ימים 6 ימים

מתקן 11

מיוני 99

מרכז עדשים

קל להכנה, מהיר בתוצאות, טעים, מהמם ומגדמם את המטבח בימים קרירים או יאללה... לעבודה!

תומרים: כוס עדשים כתומים

6 כוסות מים

בצל גדול קצוץ גם

2 גזרים גדולים מגוררים גם (לחולי סוכרת: 2 כוסות קוביות דלעת)

1 שורש סלרי גדול מגורר

1 כרישה, החלק הלבן חתוך לחתיכות קטנות

מלח

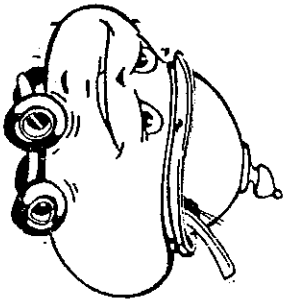
2 שיני שום כתושות

מעט כמון

אבקת מרק פרווה לפי הטעם

פטורוזיליה קצוצה

אופן ההכנה:

1. מתמלמלים בסיר מעט שמן ומשגנבים קלות את המבצל.

2. מוסיפים את שאר הירקות המגוררים ומאדים כ-10 דקות תוך כדי ערבוב על אש נמוכה.

3. שוטפים את העדשים, מוסיפים לסיר ומאדים יחד כדקה.

4. מוסיפים את המים ומבשלים עד שהעדשים מהרפכים (15-20 דקות).

5. בעזרת מוט בלנדר טוחנים את המרק למרקם דייסתי-גבשושי (מי שמוצא שהמרק סמיך מדי ידלל במעט מים)

6. צורת הגשה: לקשט בפטורוזיליה קצוצה או קרוטונים קטנים.

אפשר להגיש גם ללא מתחנה בבלנדר.

כשבת "כי תבוא" הראריתו בבתי משפחות במשק דייילים מקורים "איתן" המכין דייילים לקראת גיור.
הדיילים הופנו לגיר עציץ על ידי הילה זינגר וחזרו מלאי רשמים מהאריות הזם והלכבי.

כמה דייילים ממשיכים לשמור על קשר עם מארחיהם והגיעו מאז לשבת נוספת.

חדש תשרי עסור החגים סאחורינו כעיה רצינה כאוש תפקיד הוזנים בהפלות הימים הנוראים
עשדה כפני המבאים השנה מסיכות אישיות שונות נכבד סרפי כהן יהדה רוזנברג ואמי ספוקוי
לשמש כשליחי צבור ועקר הנפל נפל על כתפו של יונה פרידמן שעמד בהצלחה כפרץ.
בהעדר כוחות ס"בפנים" נטכר לכלאכה חזן ס"בחוץ". ניכר היה שהחזן האורח אבי רקובסקי
נסה להחאים את נטסה תפילתו לנוסה המקושי ותפילתו נעמה לרבים.
תפילתו היפה של הרב רזן לוביץ ב"נעילה" ותקיעות השופר של דוד ברמן שהוכיח שוב שכוחו
כמותניו אפשרו לנו לגשת בלב קל ושמה לבניית הסוכה.

*פאתך מימינו "עצרת ימי תשובה" התקיימה אלכנה תנאמה הפלגית האסורתית.
מכריע, מברית ונפי ונצרי מתאספו פמית הצלחין שלנו, שמחלק פנה מולדת ניכרי
פו מחישה קמריע חזשים. מאחרון שנתם, שצרי כרע יפשו רטיון, הוה פה מבריתו
תלחמה רינזנפניט ונצ, שפלקה לצולמה פריצומו פה חז ריאש פנה.
כאקופא, לימיך הריע מפניות לצוליו נאמה וקוץ כן קוץ הקריא את שמה תנפטרית.
אלצה כן רינזי נאש פמריע שרישו את כל תנאספית.*

חג הסוכות והגמם הראשון הגיעו כרוכים זה בזה. אף, שסוכות נרטבו וקישוטים השחתת
שמתו כולם בבואו של הגמם שהותיד כמות משקעים יפה. "משיב הרוח ומוריד הגשם".
מסע בני עקיבא בוטל וחברת הילדים יצאה לטיולים קצרים, אך מוצלחים, בארמון הכוחות
המקומיים.

"חתן תורה" השנה הוא דני חרמון ו"חתן בראשית" הוא אורן יהלום. כליל שבת פורשת
"בראשית" הזמינו החתנים את הציבור לשונג שבת בבית המדרש. כה לחי!

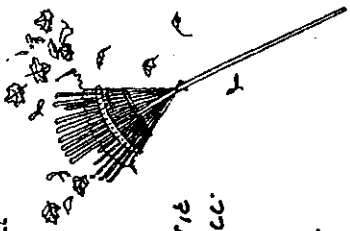
חודש הארגון של חנוכה בני עקיבא בנושא "גבורות" בעיצומן. פתיחת החודש החודש התקיימה בשבת פרשת
"נח". הילדים ובני הנער עסוקים בימים אלה בניקוי ובקישוט המועדונים והמדריכים משוסים מותניים
להעברת חכמים והכנת מופעים.

גן השעשועים הגדול לילד המועדון לחבר שינה את פניו. זו הפעם השלישית בה
חונכים במקום גן שעשועים חדש ונקודה שהפעם יאריך שנים. הגן החדש
המתהדר בשלל צבעים בנוי באופן בטיחותי ומושיך אליז זאטוטים וכני השחורת
ומהווה נקודת מפגש חברתי לילדים ולהוריהם.

מר-השני

מצוות התקרת, שמתה לפני כמה חודשים התחיל לרצוף לאחורנה לאהר תקופת
 של ארבעים מקצוצים שמופלו תפאלי שניו תפצלה.
 תפאור נכש מצוות עם תני"ש נצני תן שאלא, תה טרית צני ומליכי תני לפרה
 שהיה שותף לתפאלי השניו תקופצו ושמו על התפאלי שפר תקופצו ותופנות שורה.
 לאה יונגנדל צומרת תרא מצוות ומתופנה זקיות תפאור נוספות מסוד תה פרמה
 תקרוב. מטה תצוות לפש תפצה אק ופרמה מי צפאת לתפאלי תניו תפמחור
 תני עריון.

גירה רון ומיכל הרמון הן נציגותינו בקורס "מנהיגות לגיל הביניים" מטעם הקיבוץ הדתי המתקיים בעיר
 הנצי"ב. בתצלחה!

בזמן סגירת הגליון, עולות באש באלות הצייד מסביב לחמץ, האש והחשן נראים למרחוק
 והריח הישאר באוריד מזכיר לנו את השריפות שידענו בעבר. הטברה היא שהאש פרצה
 כתוצאה מהצתה מכוונת. מכוונת כיברי נעקו למקום אולם, לא ניתן לכבות את האש
 ומסרתם להשגיה שהאש לא תתפסט לכיוון היער והישוב. קהל גדול של סקורים בא לצפות
 במדורת הענק.

עלוני "בניר" באינטרנט

ניתן למצוא את כל עלוני "בניר" באתר האינטרנט
 של נייר עציץ בכתובת:

www.nirezion.com

ותודה לטל ליאון!

העלון הבא יצא לתנוכה

הנושא הפעם :

האורות שבהיינו

תאריך סופי למסירת התומך פורטם
מאמרים (רצוי מודפסים) יש לשלוח
לכתובת :

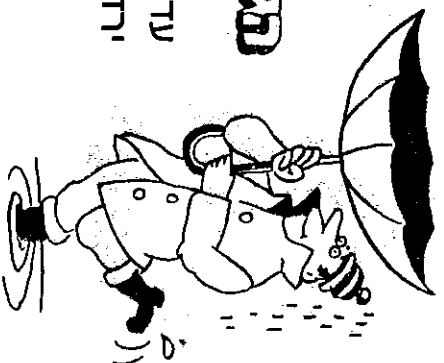
banirezion@walla.com

niraron@nir-ezion.co.il

הפעם

עד סגירת הגליון
ירדו אצלנו 95 מ"מ

מר-השון

